Berichten Buitenland

Voor de Nederlandse agribusiness | jaargang 32, nummer 7/8, juli/augustus 2006

- Russische visverwerking zoekt aansluiting bij Europese markt
- “Wie mondiaal handelt, loopt fytosanitaire risico’s”
- Fairtradefruit commercieel succesvol

Deze maand in

Berichten Buitenland

2

Russische visverwerking zoekt aansluiting bij Europese markt

Nederland assisteert bij HACCP-kwaliteitsborging in Oost-Rusland

6

Colofon
Berichten Buitenland is bestemd voor het Nederlandse agrarische bedrijfsleven en is een uitgave van de directie Industrie en Handel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het doel is informatieverstrekking over relevante ontwikkelingen op agrarisch handelsgebied, buitenlandse markten, handelsbemiddeling enzovoort. De LNV-bureaus in het buitenland dragen in sterke mate bij aan de berichtgeving in dit blad.

Er wordt gedrukt op een chloorarme papiersoort, in een inktbesparend FM-raster. Er wordt verzonden in recyclebare sealbags.

Uitgever
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Industrie en Handel
www.minlnv.nl/agribusiness

Redactieadres
Redactie Berichten Buitenland
T.a.v. Linda Hulshof
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Tel. +31 (0)70 378 52 59
E-mail l.hulshof@minlnv.nl

Informatie en abonnementen
Voor informatie over artikelen of een (gratis) abonnement kunt u contact opnemen met Jacques Verbeek
Tel. +31 (0)70 378 40 64
Fax +31 (0)70 378 61 23
E-mail: j.j.m.verbeek@minlnv.nl

Realisatie
JB&A Exxion Communicatie

Druk
Den Haag Offset

ISSN 0920 – 0975

De informatie, meningen en opinies in dit blad worden naar voren gebracht buiten verantwoordelijkheid van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Het overnemen of vermenigvuldigen van artikelen uit dit blad is alleen toegestaan onder vermelding als volgt: Berichten Buitenland, [maand/jaar], [pagina's].

8 Link Bekeken

9 Statistiek

9 Column

13 Kort Graag...

18 Laatste nieuws

19 Marktrapporten op internet

20 LNV-bureaus in het buitenland

Omslagfoto
80% van de Russische visvangst wordt gevangen in Oost-Russische wateren, maar buiten Rusland verwerkt. De Russische overheid wil meer visverwerking in Oost-Rusland laten plaatsvinden. Nederland assisteert bij de professionalisering van deze sector. Foto: Jean Gaumy/Magnum/HH.

landbouw, natuur en voedselkwaliteit

Het primaire doel van de directie I&H is het bevorderen van duurzame en vitale agroketens, alsmede het bijdragen aan een duurzame internationale concurrentiepositie van het Nederlandse agrobedrijfsleven. Dit zijn tevens de vier kernbegrippen van het werkterrein van de directie I&H. Onder *duurzame* wordt verstaan: maatschappelijk verantwoord conform de drie P-gedachte (Profit, People en Planet). *Vitale* houdt in dat wordt gestreefd naar versterking van de internationale concurrentiekracht. Uit *agro* blijkt dat de focus ligt op de landbouw- en voedingssector. *Ketens* verwijst naar een perspectief dat de gehele agrofood-kolom omvat, te weten van primaire sector tot aan de consument.

“Wie mondiaal handelt, loopt fytosanitaire risico’s”

Ton van Arnhem
(Internationale Fytosanitaire Zaken)

10

Fairtradefruit commercieel succesvol

10 jaar AgroFair,
‘the better fruit company’

14 Korte berichten uit het buitenland

Amerika

14 **Brazilië**
Tarwe

14 **Mexico**
Zuivel

14 **Verenigde Staten**
Biologische landbouw, Vleesverwerkende industrie, Import planten en AGF, Varkenspest

Azië

15 **India**
Veehouderij

15 **Japan**
Functional foods

Europese Unie

15 **België**
Biologische voeding, Bio-ethanol

16 **Denemarken**
Vlees

16 **Frankrijk**
Granen, Vogelgriep

16 **Ierland**
Suiker, Supermarkten, Visserij

17 **Spanje/Latijns-Amerika**
AGF-beurs, Olijfolie, Aquacultuur, Ansjovis

17 **Tsjechië**
Biologische voeding

Nederland assisteert bij HACCP-kwaliteitsborging in Oost-Rusland

Russische visverwerking zoekt aansluiting bij Europese markt

Door Russische vissers gevangen vis wordt, na een eerste bewerking, deels in Nederland verwerkt tot hoogwaardige eindproducten. Oost-Rusland is echter voor de eerste verwerking van vis nog sterk georiënteerd op zijn buurlanden. Voor zowel Rusland als Nederland is het van belang meer greep op deze keten te krijgen, zodat kwaliteit en voedselveiligheid beter gewaarborgd zijn. Dit vergt echter een rigoureuze aanpassing van het Russische kwaliteitscontrolesysteem. Nederland assisteert daarbij.

Bij Nederlandse visverwerkende bedrijven is grote behoefte aan voldoende aanvoer van kwalitatief hoogwaardige grondstof. Naast vis afkomstig van de Nederlandse visserssvloot zijn de verwerkers steeds meer aangewezen op vis afkomstig van andere landen. Ook het Russische Verre Oosten, zoals de gebieden Primorsky Krai, Kharbarovsk Krai, Sakhalin en Kamchatka, aan de Bering Zee en de Zee van Ochotsk, zijn aanvoergebieden voor de Nederlandse verwerkers. Na de vangst wordt deze vis gefileerd in onder andere Japan en vooral China.
Oost-Rusland is in veel opzichten veel meer gericht op deze landen dan op Europa. Voor de Oost-Russische regio's is het economisch aantrekkelijker de eerste verwerking van de vis, het fileren, in eigen land uit te voeren. Door deze waardetoevoeging kunnen de middelen beschikbaar komen voor de noodzakelijke investeringen in de sterk

Het IQF-vriezen (Individually Quick Freezing) van filets in een Russische fabriek, gemoderniseerd in samenwerking met Marecon BV en GTI-Koudetechniek BV, conform HACCP.

Foto's: Marecon BV.

Het verpakken van de filets.

verouderde vloot en in de infrastructuur op de wal. Door dit traject in de keten in eigen hand te houden, is bovendien een betere kwaliteitscontrole mogelijk en kan een controlesysteem ontwikkeld worden dat aansluit bij de Europese markt.

Inhaalslag regelgeving

Op het oude systeem van kwaliteitscontrole lijken alle vooroordelen die zouden kunnen bestaan over bureaucratische belemmeringen van toepassing: er zijn vijf diensten die zich met de controle op kwaliteit en voedselveiligheid van visverwerking bezighouden. Deze diensten hebben alle hun eigen laboratoria en elke dienst geeft haar eigen certificaten uit. Deels voeren zij dezelfde controles uit, maar dan uitsluitend voor de eigen dienst. De standaarden die gehanteerd worden, zijn in veel gevallen verouderd en gebaseerd op methoden die inmiddels ruimschoots zijn ingehaald door nieuwe technologische ontwikkelingen.

> ‘HACCP is afgestemd op de internationale standaarden’

Voor de Russische overheid, het certificeringsinstituut GOS-standard en de visserijsector was dit aanleiding om Nederland te vragen mee te werken aan introductie van HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) als eenduidig systeem voor kwaliteitsborging, afgestemd op de actuele internationale standaarden.
De eerste stap om de bureaucratische obstakels terug te dringen, werd overigens gezet in 2002, met de goedkeuring door het Russische parlement van de federale wet rond technische regulering. Met deze wet werd de weg vrijgemaakt voor ombuiging van de bestaande controlesystemen naar systemen volgens WTO-richtlijnen.

In PSOM-verband

Het Programma Samenwerking Opkomende Markten (PSOM) maakte het mogelijk gehoor te geven aan het Russische verzoek om te helpen bij de implementatie van HACCP als kwaliteitsstandaard en systeem voor voedselveiligheid. “Een groot voordeel is, dat bij hantering van HACCP de bedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor kwaliteitsborging en voedselveiligheid,” zo stelt Richard Roemers, die als EVD-medewerker verantwoordelijk is voor PSOM-projecten in Rusland.
“We merkten een sterke behoefte vanuit de sector om zelf haar zaken goed te kunnen regelen, in plaats van de voortdurende, vaak onverwachte en onlogische controles en regels, zoals die in de oude situatie plaatsvonden. Er is vervolgens een voorstel gepresenteerd aan de betrokkenen.
In eerste instantie leken de plannen te

Visvangst en visverwerking in Rusland

Van de Russische vangst komt 80% uit het Russische Verre Oosten. De belangrijkste soorten zijn Alaska pollack, roze en rode zalm, krab, waaronder de bekende Kamchatka crab, Sint- Jakobsschelpen, Pacific kabeljauw en platvis. Platvis wordt gedurende een beperkte periode gevangen, maar wordt gezien als bijvangst. De hoeveelheden ten opzicht van zalm en Alaska pollack zijn beperkt en ook de prijs is lager. Er wordt ongeveer 200.000 ton per jaar gevangen. Het grootste deel wordt ingevroren aan boord van vriestrawlers en verkocht voor verwerking in China. Verse vis wordt ook in Japan en Zuid-Korea aangeland, omdat de eigen aanland-infrastructuur onderontwikkeld is. Douane en sanitair-veterinaire controles vergen bovendien veel tijd en brengen hoge kosten met zich mee. Verse platvis wordt in beperkte hoeveelheden aangeland en hoofdzakelijk in Kamchatka en Sakhalin verwerkt. De fabrieken daar zijn verouderd en de vis wordt meestal in platenvriezers ingevroren. Weliswaar probeert men de laatste jaren te fileren, maar dit gebeurt heel kleinschalig. De prijzen van platvis zijn de afgelopen vier jaar stabiel gebleven, terwijl de prijzen voor Alaska pollack stegen. In 2004 bleef in het Russische Verre Oosten ongeveer 30.00-40.000 ton van het platvisquotum onbenut. Er is onvoldoende kennis over de vermarkting van platvisfilets en over prijsniveaus in Europa. Platvis die niet naar China gaat, wordt in Rusland zelf verkocht tegen relatief lage prijzen.

Ontwikkeling kustgebieden

Het grootste deel van de Russische vis (90%) wordt niet tot halffabrikaten verwerkt, maar als grondstof – direct of via Japan en Zuid-Korea – naar China geëxporteerd. Het gevolg is dat in deze gebieden weinig geïnvesteerd wordt in de verwerking. Dit in tegenstelling tot Centraal- en West-Rusland, waar wél investeringen plaatsvinden in moderne fabrieken. Deze fabrieken richten zich in eerste instantie op productie van toegevoegde-waardeproducten voor de consumentenmarkt. Het gaat hier om moderne, westers georiënteerde bedrijven, die voornamelijk met geïmporteerde grondstoffen werken, zoals zalm, haring, makreel, garnalen en steeds vaker met gekweekte vis uit Azië. Deze bedrijven beschikken over veel marktkennis, investeren in productinnovatie en vechten voor hun marktaandeel. Omdat de kustgebieden economisch ver achterliggen op Centraal- en West-Rusland en omdat er steeds minder vis van populaire soorten als Alaska pollack, krab en zalm beschikbaar is, komt nu de discussie op gang om meer aandacht te geven aan kustvisserij en om de grondstoffen aan wal te laten brengen. Hiervoor is nu een nieuwe wet in de maak, die voorziet in verplichte aanlanding van verse vis die in de Russische economische wateren gevangen wordt. Voorts zullen de regels versoepeld worden met betrekking tot de visserijmethodes voor platvis, zodat onbenutte quota opgevist kunnen worden.

Spekman:

‘De Russische visserij is sterk exportgericht’

ambitieus, want – zo was de reactie – het veranderen van wetten en regels is bijzonder moeilijk. Desondanks is de voortgang van dit implementatieproject tot nu toe bijzonder voorspoedig verlopen en werd het tot op het hoogste niveau gewaardeerd en ondersteund. Het is duidelijk dat er een frisse liberale wind waait. Op hoog niveau wordt er veel aan gedaan om de oude structuren die de dienst uitmaakten in de kwaliteitscontrole van de voedselketen, te vervangen.”

HACCP wordt standaard

In eerste instantie voorziet het project ‘Introductie HACCP-richtlijnen als standaard voor visverwerkende industrie’ in een inventarisatie en vergelijking van bestaande wet- en regelgeving, om na te gaan hoe harmonisering gerealiseerd kan worden. Hiermee is begin 2005 een begin gemaakt. De volgende stap is de aanpassing van de HACCP-systematiek aan de situatie in Rusland en de implementatie ervan. De derde stap zal bestaan uit de training van overheden, inspecteurs en visverwerkers om de systematiek ook praktisch toepasbaar te maken.
Eind 2007 zal het project naar verwachting zijn afgerond. Het uiteindelijke resultaat: implementatie van HACCP-principes voor de visserijketen, van vangst en verwerking tot opslag en distributie, in GOS-standard. HACCP zal dan als standaardwerkwijze worden voorgeschreven en door Russische keuringsdiensten, douane en andere instituten gehanteerd worden. Hiermee wordt een belangrijk knelpunt voor EU-import teruggedrongen.

Russische vangsten van belangrijkste soorten in 2004 en 2005

Soort	Vangsten (x duizend ton)	
	2005	2004
Alaska pollack	956.68	852.10
Haring	216.97	196.40
Kabeljauw	54.29	63.55
Bot	86.51	67.89
Schelvis	27.23	25.63
Makreel	44.99	49.32
Heilbot	16.16	16.68
Koolvis	14.58	20.96
Geep	88.50	85.30
Zalm	261.59	191.90
Krab	28.87	32.34
Garnaal	8.22	8.30
Inktvis	76.44	68.28
Overig	72.85	59.06
Totaal	**1953.88**	**1737.71**

Bron: Dalryba

Toegang tot de EU-markt

Het Nederlandse bedrijf Marecon BV is uitvoerder van het project. Dit bedrijf ontwikkelt en realiseert in Rusland al 15 jaar visserijprojecten waarin export van toegevoegde-waardeproducten, toepassing van Westerse technologie en productie-organisatie, en invoering van voedselveiligheid en HACCP centraal staan. Managing Director Irina Spekman over de Russische situatie: “De vissers en verwerkers hebben te maken met een enorme administratieve rompslomp. Allerlei instanties houden zich met controles bezig, maar geen van hen voelt zich verantwoordelijk voor een efficiënte uitvoering. Daarbij heeft de sector ook nog eens te maken met sterk verouderde wet- en regelgeving uit de jaren ’60 en ’70. En dat terwijl de Russische visserij sterk exportgericht is. Voor een deel is er wel bekendheid

De verpakte filets, klaar voor transport.

met HACCP, maar dit wordt vooral geassocieerd met kwaliteitsmanagement en het wordt niet in relatie gebracht met voedselveiligheid. Met dit project willen we actief bijdragen aan hervorming van dit systeem naar Europees model."
Zij vervolgt: "Exporterende bedrijven zijn wel verplicht om HACCP toe te passen, maar de implementatie ervan vergt investeringen. Dit project helpt bedrijven daarbij, waardoor zij toegang krijgen tot de EU-markt. Ook verlenen we assistentie bij het vermarkten van producten. Onderdeel van het project vormt daarom de organisatie van een seminar tijdens de European Seafood Exhibition in 2007, waar Nederlandse en Russische partners worden gematcht."
Invoering van HACCP is echter niet alleen voor exporterende bedrijven van belang. Ook bedrijven met regionale afzet hebben er baat bij, want tegenwoordig zijn veel Europese supermarktketens in Rusland actief. Ook zij vragen om een betrouwbare en transparante kwaliteitsborging. Het HACCP-systeem zoals dat nu in ontwikkeling is, voorziet in toepassing door deze uiteenlopende doelgroepen.

Grondstof met kwaliteit

De uniformering en verbreding van in de EU geldende voedselveiligheids- en kwaliteitsrichtlijnen versterken de marktpositie van de Nederlandse visserijsector op internationaal niveau. Kees de Boer, directeur inkoop en productie van P. Baarssen BV in Urk, onderschrijft dit: "In onze fabrieken produceren we filets, gepaneerde visproducten en een groot assortiment luxe visspecialiteiten. Deze producten zijn vooral bestemd voor export. Voor onze grondstoffen worden we steeds meer afhankelijk van het buitenland. De noordelijke witvis, zoals de kabeljauw, is voor een deel afkomstig uit Rusland, uit de Barentsz Zee. Ook platvis betrekken we wel uit Russische regio's, zij het in beperktere volumes. Betrekken we onze grondstof van Russische verwerkers, dan brengt dat veel onzekerheden met zich mee; de kwaliteit is niet altijd gegarandeerd, de herkomst is vaak onduidelijk. Het is voor ons beslist gunstig als de regelgeving rond Russische afzet helder is. Dit geeft ook rust en stabiliteit in de markt en het geeft ons de mogelijkheid een Russisch halffabrikaat (filet) in te kopen. Zeker nu IJslandse kabeljauw steeds schaarser wordt, omdat deze steeds meer naar het Verenigd Koninkrijk haar weg vindt. Wij verwerken de grondstoffen vervolgens tot verpakte eindproducten. Ons afzetgebied is onder andere de gehele EU, waarbij de nieuwe lidstaten een groeimarkt vormen, maar ook Rusland. Wij hebben er dus alle belang bij dat we voldoende grondstof met een duidelijke herkomst kunnen inkopen en waarvan de kwaliteit gewaarborgd is.

De Boer:
'Naast de nieuwe EU-lidstaten vormt Rusland een groeimarkt'

Ton van Arnhem (Internationale Fytosanitaire Zaken):

“Wie mondiaal handelt, loopt fytosanitaire risico’s”

Planten en plantaardige producten bewegen zich over de gehele wereld. De agribusiness is een mondiale aangelegenheid, met inbegrip van een groot gevaar. Planten kunnen plantenziekten meedragen. Eenmaal zo’n ziekte binnen de grenzen, is het een moeilijk karwei het kwaad een halt toe te roepen. Daarom zijn importlanden zeer kritisch. Wat doet Nederland, in het bijzonder het ministerie van LNV, op dit vlak?

Importlanden van planten en plantaardige producten zijn terecht zeer kritisch, meent Ton van Arnhem, hoofd Internationale Fytosanitaire Zaken. “Je kunt dergelijke ziekten maar beter ver buiten je grenzen houden.” Maar vaak worden fytosanitaire zaken ook oneigenlijk gebruikt als handelsbarrière.

En dan zet Van Arnhem zich aan de conferentietafel.
Hij volgde in Wageningen de richting Tuinbouw en deed onder andere ervaring op als landbouwattaché in Rome, Hongkong en Seoul. Die ervaring kan hij in deze functie goed gebruiken. Het steekspel in het handelsverkeer tussen landen daagt uit en inspireert. De mondiale spelregels op dit zeer specifieke gebied worden bepaald door de WTO en de International Plant Protection Convention (binnen de FAO), waarin tot mondiale afspraken is gekomen. Die moeten in principe worden nageleefd. Enerzijds

Ton van Arnhem. *Foto Jeroen van der Meyde.*

> ‘Nederlandse expertise en onomstreden opstelling spelen een belangrijke rol’

doen zich technische discussiepunten voor, die door gedegen overleg met terzake kundige specialisten worden opgelost. Ton van Arnhem heeft de eer daar waar schijnbaar onoverkomelijke of ronduit verdachte argumenten de kop opsteken, in actie te komen. “Binnen Europa kennen wij geen barrières meer. Hoewel fytosanitaire zaken natuurlijk wel spelen. Nederland is belangrijk als internationaal verkeersknooppunt voor plantmateriaal. Ons land is een centrum

voor handel binnen de EU en zowel invoer- als uitvoerhaven. De risico's van introductie en verspreiding van quarantaine-organismen zijn prominent aanwezig. Sommige organismen zijn niet of nauwelijks in de EU aanwezig en worden als schadelijk gezien. We zijn dan verplicht introductie en verspreiding te voorkomen."

Verdedigen agribusiness

Datzelfde doen alle andere landen ten aanzien van onze producten en zo werkt Van Arnhem dus louter met landen buiten Europa, waar sprake is van handelsbelemmerende fytosanitaire obstakels. "Als onze Nederlandse producten ten onrechte een voet wordt dwarsgezet, dan kan LNV daartegen in verweer gaan. Met behulp van technische onderbouwing door de Plantenziektenkundige Dienst (PD), waarmee wij op alle fronten nauw samenwerken, gaan wij het overleg aan om de barrières te slechten. Die PD beschikt over alle expertise op het gebied van ziekten of aanleidingen tot ziekten en kan ons deskundige argumenten in handen spelen. En soms komen we met die hulp tot het inzicht dat er iets aan onze kant moet worden gedaan. Maar in de regel lukt het meestal om als partijen tot elkaar te komen en de barrière omlaag te halen. Op basis van de goed onderbouwde argumenten. Men voelt zelf ook wel wanneer er meer handelspolitieke dan werkelijk fytosanitaire argumenten een bepalende rol spelen.
En soms zijn er ook werkelijk steekhoudende argumenten om onze producten te weren, tot wij bepaalde maatregelen hebben getroffen. Die wensen worden dan ook in kaart gebracht en daadwerkelijk in de praktijk doorgevoerd. Dus hebben wij een spannende, inspannende en tegelijk dankbare taak: we waken over de toegang die onze agribusiness heeft tot de exportmarkten. Belangrijk, want we zijn met ons land speler nummer 3 op de wereldmarkt en dat is een positie die je moet handhaven, sterker nog: met hand en tand moet verdedigen."

Aardappelziekte.

Risicomanagement

Natuurlijk zijn er de spoedgevallen. Een plotseling opduikend insect, een aangetroffen aaltje of een dreigende bacterie waarover een importerend land valt. Dan wordt zo spoedig mogelijk actie ondernomen. Maar veel vaker is het een kwestie van langdurig en doorlopend overleg. "De Russische Federatie heeft de afgelopen jaren een aantal vermeende tekortkomingen in het systeem aangekaart. En er soms sancties aan verbonden. Dat is met langdurig en regelmatig overleg teruggebracht naar een werkbare situatie. In mijn optiek hadden ze deels gelijk, maar namen ze wel zeer zware maatregelen.
Het overleg was stug, maar toch altijd vol wederzijds respect. Naar aanleiding van de discussie met de Russen over inspectie van transitzendingen heeft de PD de werkwijze bij certificering onlangs nog aangepast.
En uiteindelijk zijn we erin geslaagd ons bedrijfsleven weer toegang tot de Russische markt te geven op aanvaardbare voorwaarden. Daar gaat het uiteindelijk om.
Kijk, het is risicomanagement. Als je totaal geen risico wilt lopen, moet je de wereldhandel verbieden. Ga je mondiaal handelen, dan neem je automatisch fytosanitaire risico's mee de wereld in. Die moet je dus tot onderwerp van overleg maken en tot gemeenschappelijk onderwerp waarvan de situatie om naar te streven. Ton van Arnhem: "En tegelijkertijd accepteren we dat een ideale situatie nooit zal worden bereikt, vanwege de zich doorlopend aandienende nieuwe situaties. Je bent nooit klaar met het oplossen van fytosanitaire vraagstukken. De natuur leeft, de natuur gaat haar weg en we mogen meerijden, maar nog niet sturen."
Dat verklaart meteen ook de sterkere drang tot protectie bij eiland-landen. Die weten zich veilig omringd door als het ware desinfecterende zeeën. Soms denkt men daar dat als men risicovolle planten of producten toelaat, er een onheil wordt binnengehaald dat niet snel is uit te roeien. "Bijvoorbeeld Japan of Australië zijn vanuit dit standpunt zeker extra alert op hun import. Juist dan spelen onze Nederlandse expertise en onomstreden opstelling een belangrijke rol."

Meeldauw op een tomatenplant.

oplossing bijdraagt tot wederzijds voordeel. Denk eraan dat we juist door te overleggen ook vreselijk veel van elkaar leren. En daar hebben we samen met alle andere landen weer voordeel van."

Eiland-landen

De beleidsagenda wordt in nauwe samenwerking met de koepelorganisaties van het bedrijfsleven samengesteld. Het doel is een kader creëren om de activiteiten van het bedrijfsleven richting buitenland mogelijk en gemakkelijk te maken. Dat is de optimale

> 'Waken over de toegang van de agribusiness tot exportmarkten'

Nederland ondersteunt duurzame soja

De afgelopen jaren is de teelt van sojabonen in Zuid-Amerika sterk gegroeid, vooral in Brazilië en Argentinië. Hiermee wordt ingespeeld op de stijgende mondiale vraag naar eiwitten, oliën en vetten.

Sojaolie is wereldwijd de meest geconsumeerde plantaardige olie. Vanwege het hoge eiwitgehalte en de gunstige aminozuursamenstelling is sojaschroot een belangrijke grondstof voor diervoeder. Voor genoemde landen is de sojateelt van groot economisch belang en een belangrijke bron van buitenlandse valuta.

Marktinformatie

De Europese Unie is de belangrijkste importeur van soja uit Zuid-Amerika. Inmiddels komt bijna 85% van de EU-import van soja uit Zuid-Amerika. Tien jaar geleden was dat ongeveer de helft. Van de Argentijnse export gaat bijna de helft naar Europa, van de Braziliaanse export bijna 60%.
De EU-import zal nauwelijks nog toenemen. De verdere groei van de sojaproductie in Zuid-Amerika wordt wel gestimuleerd door de stijgende vraag uit China en andere Aziatische landen.

Ook bij soja neemt ons land vanwege de in- en doorvoer een bijzondere positie in. Ons land is verantwoordelijk voor 30 procent van de EU-import van sojabonen en 20 procent van de EU-import van sojaschroot. Driekwart van de geïmporteerde bonen worden hier verwerkt tot sojaolie en sojaschroot. Iets meer dan de helft van de beschikbare hoeveelheid sojaschroot wordt weer geëxporteerd. Van de sojaolie wordt tweederde deel weer geëxporteerd.

Duurzaamheid

Diverse maatschappelijke organisaties in en buiten Nederland vragen aandacht voor de ecologische en sociale gevolgen van de uitbreiding van de sojateelt in Zuid-Amerika. Een belangrijke uitdaging is deze uitbreiding op een zo duurzaam mogelijke manier te laten plaatsvinden.

De Nevedi (Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie) en het Productschap Margarine, Vetten en Oliën (MVO) ondersteunen een internationale aanpak van de verschillende duurzaamheidsvragen rondom soja. Gezien de internationale context van het onderwerp zijn beide organisaties van mening dat de RTRS het juiste platform is.

Rondetafel

Om de (uitbreiding van de) productie van soja op een duurzame manier te laten plaatsvinden is vorig jaar de Roundtable on Responsible Soy (RTRS) opgericht. De RTRS is een wereldwijd initiatief waarin bedrijven in de sojaketen, banken, investeerders en maatschappelijke organisaties zitting hebben. In dat verband worden de ecologische en sociale aspecten rondom de teelt van soja in kaart gebracht. De RTRS organiseert een conferentie over duurzame soja op 31-8 en 1-9 in Asunción (Paraguay), waar een van de Nederlandse LNV-Raden in Latijns-Amerika aanwezig zal zijn. Meer informatie via: http://www.responsiblesoy.org/

Link bekeken
UPOV

De afkorting UPOV staat voor International Union for the Protection of New Varieties of Plants zoals te lezen is op de site http://www.upov.int. De organisatie is gevestigd te Genève sinds 1961.
Men houdt zich onder andere bezig met het bevorderen van internationale harmonisatie en samenwerking bij invoering van nieuwe wetgeving op het gebied van het zogeheten kwekersrecht. Dat is een exclusief eigendomsrecht dat aan kwekers van nieuwe plantenrassen wordt toegekend, op basis van een reeks uniforme, duidelijk omschreven beginselen.

Op dit moment zijn 58 landen lid van UPOV, waaronder 21 EU-lidstaten. In het UPOV-verdrag is bepaald dat elke intergouvernementele organisatie die bevoegdheid heeft ter zake van de door het verdrag geregelde aangelegenheden en beschikt over haar eigen - voor al haar lidstaten bindende - wetgeving inzake de verlening en bescherming van kwekersrechten, tot de UPOV kan toetreden. De UPOV bestaat onder meer uit de Raad, het juridisch en administratief comité, het technisch comité en diverse technische werkgroepen.
De UPOV is vertegenwoordigd in een groot aantal landen. Bovengenoemde website is in vier talen (Engels, Spaans, Frans en Duits) is overzichtelijk en bevat veel nuttige informatie.

Statistiek

Landbouw kent vele gezichten en is in vele economieën prominent aanwezig. Vaak zijn daarbij opmerkelijke verschillen en/of prestaties te zien, die soms overzichtelijk in een grafiek of tabel worden gepresenteerd. Verschillen tussen landen of prestaties van sectoren of industrieën in de verwerkende sector, enz.

Deze rubriek brengt door middel van een grafiek of tabel opvallende prestaties, verschillen of wat dan ook over het voetlicht.

Als uzelf meent een opvallende grafiek of tabel in uw werkterrein tegen te komen, waarvan het de moeite waard zou zijn dit aan een breder publiek bekend te maken, aarzelt u dan niet om met de redactie contact op te nemen (l.hulshof@minlnv.nl).

Tractordichtheid per land*

*Het totale aantal tractoren in gebruik, gedeeld door het totale aantal hectare bebouwbaar permanente agrarische grond.

Grootste dichtheid

1.	IJsland	1.288,40
2.	Slovenië	559,70
3.	Japan	419,90
4.	Zwitserland	256,30
5.	Oostenrijk	224,50
6.	Italië	161,70
7.	Ierland	158,60
8.	Nederland	158,40
9.	Noorwegen	150,60
10.	Servië en Montenegro	106,40

Kleinste dichtheid

139.	Benin	0,10
140.	Kameroen	0,10
141.	Sierra Leone	0,10
142.	Burundi	0,10
143.	Afghanistan	0,10
144.	Rwanda	0,10
145.	Togo	0,05
146.	Tsjaad	0,05
147.	Niger	0,05
148.	Centraal-Afrikaanse Republiek	0,05

Bron: www.nationmaster.com, World Resources Institute.

Column

Een hete zomer

Nederland heeft de eerste tropische dagen al achter de rug en lag massaal aan het strand. Zo niet de glastuinders. Die werken zich in het zweet om de energierekeningen te kunnen blijven betalen. Aan hun omzet ligt het dan ook niet. De bloemen- en plantensector kent een goed jaar, met een recordomzet van bijna 2 miljard euro over de eerste vijf maanden.

De bedreiging komt dan ook uit een andere hoek: de kosten stijgen veel sneller dan de opbrengsten. Dat houdt geen ondernemer lang vol.
Die stijging komt bijna geheel voor rekening van sterk gestegen energieprijzen. Was in 2002-2004 de prijs van een kuub gas nog 11,5 cent, in 2006 wordt er reeds meer dan het dubbele voor betaald. De verwachting is dat tegen het einde van het jaar een kuub gas 30 cent zal kosten. Tegen zo'n snelle stijging is geen ondernemerstalent opgewassen.
De energielasten bedragen nu 33 % van de totale kosten, 8% meer dan een jaar geleden. Om een idee te geven: een rozenkweker betaalt dan voor gas 150.000 euro méér per hectare!

Om te overleven, zal er dus snel geïnvesteerd moeten worden in nieuwe vormen van energie-opwekking. De glastuinbouw is al lang bezig om nog zuiniger en efficiënter met haar energiebehoefte om te gaan; de Kas als Energiebron is daarvan een mooi voorbeeld. Ook Warmte Kracht Koppeling, gecombineerd met rookgasreiniging hoort in dit rijtje.

Deze ontwikkelingen gaan er vanuit dat de glastuinbouw een netto leverancier van energie wordt, door het terug leveren van warmte en elektriciteit. Zodoende kan elke hectare onder glas 100 woningen voorzien van elektriciteit en warm water.

De overheid, LNV voorop, zal hierbij een belangrijke ondersteunende en stimulerende rol moeten spelen in de vorm van op maat gemaakte subsidiemogelijkheden. Misschien wordt het dan toch nog een warme winter.

Doeke Faber

Fairtradefruit commercieel succesvol

Help boeren uit arme landen aan een markt en ze ontwikkelen zich vervolgens zelf. Dat toont het succes van AgroFair, een bedrijf dat de afgelopen tien jaar uit zijn voegen groeide met Fairtradefruit op Europese markten. Wil eerlijke handel de normaalste zaak van de wereld worden, dan moeten supermarktdirecties stappen zetten. Het is ook tijd om de veelheid aan overlappende keurmerken flink te harmoniseren.

Op de coöperatie El Guabo in Ecuador worden bananenbunches versneden tot zogenoemde ‘banden’. Foto: Reinout van den Bergh/AgroFair.

In tien jaar van 1.000 dozen bananen per week naar 28.000. Van veertien boeren naar 350 coöperatieleden. Werk voor 2.000 mensen, van wie de levensomstandigheden de afgelopen tien jaar ook sterk verbeterd konden worden. Jovanny Coronel uit Ecuador vertelt het in alle eenvoud en staat erbij te stralen van dankbaarheid. “Fairtrade is een kans om onszelf te ontwikkelen en we hebben het goed gedaan.” De coöperatie El Guabo is nu goed voor een jaaromzet van 10 miljoen dollar en krijgt daarnaast nog eens 1,5 miljoen aan Fairtrade-premie. Geld dat besteed is om de teelt te verbeteren en aan systemen die de kwaliteit en werkomstandigheden verbeteren. Maar ook om de werknemers maandelijks een voedselpakket te geven, medische teams op te zetten in diverse regio’s en verzekeringen voor gezondheid en sociale zekerheid.

AgroFair, ‘the better fruit company’ greep het tienjarig bestaan aan voor een symposium over Fairtrade en gaf de leveranciers van tropisch fruit een gezicht, met foto’s en het verhaal van Coronel. Na de oprichting door Solidaridad boorde het pioniersbedrijf met succes markten aan voor Fairtradebananen onder het Max Havelaarmerk en het Okémerk. Inmiddels ‘doet’ AgroFair in een complete fruitmand aan tropisch fruit. De omzet maakte sprongen, van 28 naar 40 miljoen euro vorig jaar en naar verwachting 60 miljoen dit jaar. Het bedrijf won vorig jaar de MVO-prijs voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Zwitserland gidsland

Directeur Jeroen Kroezen maakt een kanttekening. De groeicijfers worden vooral gestut door twee bijzondere markten: die van Finland en Zwitserland. In Nederland en veel andere EU-landen is Fairtrade nog steeds een nichemarkt. Het symposium stond dan ook in het teken van de oproep aan consumenten en supermarkten om eerlijke handel met ontwikkelingslanden tot de normale gang van zaken te maken.

Oké-sinaasappels, zojuist ingepakt in Marokko, klaar voor transport. Foto: Joe Sheehan/AgroFair.

Tom Kuipers met boeren in Senegal.

Kleine Afrikaanse boeren EurepGAP-gecertificeerd

Voor een ongeletterde Afrikaanse boer met een halve hectare boontjes betekenen de normen nogal wat. “Verantwoord omgaan met pesticiden houdt in de juiste hoeveelheid spuiten, op het juiste moment en de voorgeschreven wachttijden aanhouden”, zegt Tom Kuipers van NAK AGRO. Grote stappen als je bij nul moet beginnen. De projectleider ziet dat exporteurs met aanvoer van kleine boeren het moeilijk krijgen om nog afnemers in Europa te vinden die nog geen EurepGAP eisen. Hun export daalt en daarmee het inkomen van de boeren.

Om certificering haalbaar te maken, is het noodzakelijk dat boeren samenwerken in groepen.“Je hebt kritische massa nodig en een partij die het wil trekken. Wij doen dat via een exporteur die de zaakjes voor elkaar heeft en een goede houding heeft om met kleine boeren te werken”, vertelt Kuipers in zijn kantoor in Emmeloord. Per land is het de bedoeling om minstens twee exporteurs te vinden en meerdere groepen telers op te zetten.

In Kenia is dat goed op gang en is een eerste resultaat geboekt, in Senegal wordt met een aantal exporteurs gewerkt. Ook is daar bij een groep van 100 boeren, met hulp van een consultant, een grote vordering gemaakt met de implementatie van de EurepGAP-norm. In beide landen heeft Kuipers consultants gevonden die uitstekend opgeleid zijn en de advisering aan de boeren voor hun rekening nemen. Ook zijn er bij NAK AGRO en FoodCert drie mensen opgeleid die in de betrokken regio’s van Afrika de EurepGAP-inspecties mogen uitvoeren.

In elke groep is het aanwenden van gewasbeschermingsmiddelen nog maar voorbehouden aan een beperkt aantal gekwalificeerde boeren, die eerste een training hebben ontvangen. “Het is de enige manier. Het moet een beetje strak, anders wordt het een puinhoop”, zegt Kuipers.

Inspirerend voorbeeld

Typisch Afrikaanse problemen liggen altijd op de loer. De brommer van de spuiter staat zonder benzine, of heeft een lekke band. Of erger: iemand is getraind en gaat een paar maanden later weg. “Daarom is die rol van de exporteur zo belangrijk. Er is sturing nodig van een partij die de middelen heeft om dat op te lossen.”

> ‘Samenwerking van boeren is noodzakelijk voor certificering’

Een jaarlijkse (verplichte) pesticideresidu-analyse kan soms in het land zelf, maar eventueel ook door een monster mee te sturen met een vracht en die in Nederland te laten onderzoeken.

De bekende klachten dat telers een telefoon moeten hebben en een wc in het veld, lacht Kuipers weg. “Iedereen heeft tegenwoordig een mobieltje. Maar het is belangrijker dat er procedures zijn voor het geval iemand medische hulp nodig heeft. De boeren van het project in Kenia werken in een intensief bewerkt gebied. Daar staan al latrines bij de velden.” Kuipers vindt het een uitdaging om aan te tonen dat het met wat organisatie en inventiviteit oplosbaar is. “De mensen ruimen hun erf op en ordenen de boel als je uitlegt waarom. We zijn heel duidelijk: als je het wilt, dan zijn dit de spelregels. Met minimale investeringen krijgen ze dat voor elkaar.”

In de loop van het driejarige project kunnen 500 boeren gecertificeerd worden. Een druppel op de gloeiende plaat? “We laten met dit voorbeeld zien dat het op deze manier kán. Dat inspireert anderen, want exporteren is aantrekkelijk. De kwaliteitsmanagers van de exporteurs kunnen meer groepen aan, er zijn goede consultants en gekwalificeerde EurepGAP-inspecteurs zijn ter plaatse aanwezig. De basis ligt er straks en zo is het ook bedoeld.”

Het Zwitserse COOP gooide in 1998 het roer om. Marktleiderschap in sociaal en milieuvriendelijk verantwoorde goederen werd het doel. “Het is een antwoord op de wedloop om de laagste prijzen. Voor ons werd het een motor voor groei en imago”, zei hoofd inkoop Christian Guggisberg. De keus voor (alleen nog) Max Havelaarbananen was een succes. Inmiddels ligt er een goedkopere kiloverpakking naast, maar de keus valt nog steeds in 85% van de gevallen op de Okébanaan. Het marktaandeel ligt in Zwitserland boven de 50%, groter dan dat van Chiquita. De kwaliteit ervan slaat Guggisberg nu ook hoger aan, mede door bemoeienis van de supermarkt zelf.

Naar schatting profiteren 6.000 mensen in ontwikkelingslanden van de verkoop van hun producten in COOP-winkels. De impact van de retail op de ontwikkeling van Fairtrade kán dus groot zijn, stelt Guggisberg. “Het verschil komt van de directies, niet van de consument. Zij moeten de juiste beslissing nemen.”

Snoeien in keurmerken

Nederlandse supermarkten blijven tot nu toe ver achter, zo gaf ook Frits Kremer van Laurus grif toe. Maar de overgebleven formule Super de Boer gaat haar leven beteren. De supermarkt ziet kansen om zich net als COOP in Zwitserland te onderscheiden met een behoorlijk assortiment aan biologische en eerlijk verhandelde producten en wil daar het komende jaar een voorzichtig begin mee maken. Jeroen Croezen bevestigt dat er gesprekken gaande zijn over Fairtradefruit, maar die zijn in een pril stadium.

De leveranciers van Fairtrade hebben in de praktijk met steeds meer keurmerken te maken: organic, ISO, Rainforest Label en EurepGAP, bijvoorbeeld. Met de beste bedoelingen, maar het leidt tot een veelheid aan regeltjes en eisen, bezoekende auditors en hoge kosten. “Producenten worden er dol van”, zei Jason Clay, die namens het Wereld Natuur Fonds opriep tot actie om tot harmo-

Interview met Carlos Vargas, Costa Rica

“We volgen de keten van ons bedrijf tot in de winkel”

Carlos Vargas is secretaris van de producentencoöperatie. Met deze coöperatie, die de helft van de aandelen bezit, hebben de telers zeggenschap in AgroFair. Hij versleet tien jaar geleden de Nederlanders voor gek. “Crazy Dutch guys. We sloten het beste contract dat we ooit zagen.” Hij verbaasde zich en hield er maar rekening mee dat het niet lang goed kon gaan. De coöperatieve bananenplantage Coopetrabasur in het zuiden van Costa Rica, tegen de grens met Panama, bevond zich in 1996 op een dieptepunt. Chiquita had medegedeeld het contract niet te willen verlengen. De bananenoorlog, zoals Vargas het noemt, bracht het bedrijf ertoe alleen nog bananen te telen en in te kopen aan de Atlantische kust. De minder gunstige omstandigheden in het zuiden en de transportkosten naar de havens aan de kust deden Coopetrabasur en veertien andere bananenplantages in de regio de das om.

Een contract voor een vast volume Fairtrade voor een kostendekkende prijs en de resterende 80% voor een referentieprijs was destijds een droom. En die werd alleen maar beter. In de loop der jaren groeide het Fairtrade-aandeel van de afzet naar 80%. “De bananenmarkt was afgelopen tien jaar slecht, maar onze Fairtrade-afzet heeft ons toch doen slagen. Alleen door samenwerking met AgroFair en door hun begeleiding en steun kwamen we hier doorheen. De andere veertien plantages zijn allemaal gestopt.”
De plantage, gezamenlijk in eigendom van circa 70 leden, telt 300 hectare en 200 medewerkers en staat er nu financieel weer sterk voor. Vargas vertelt dat ze juist dit jaar een kleine plantage van 60 hectare erbij hebben gekocht aan de Atlantische kust, waar tien gezinnen naartoe verhuisden.

Zorg, onderwijs en hoop

De impact van Fairtrade is voor de 200 gezinnen die afhankelijk zijn van Coopetrabasur op alle gebieden aan te wijzen, schetst Vargas. De werkomstandigheden zijn sterk verbeterd en er worden goede salarissen betaald. Daarmee en met hulp van AgroFair Assistance and Development (AFAD) zijn de leefomstandigheden verbeterd. “We kwamen uit een slechte situatie. Nu is er medische zorg, goed onderwijs en hoop. We kunnen investeren in de toekomst van een jonge generatie!”
Vargas zit even later aan tafel met Christian Guggisberg, hoofd inkoop van het supermarktconcern COOP uit Zwitserland. Het is één van de supermarkten die met hun keuze voor Fairtrade een groot verschil hebben gemaakt. “Tien jaar geleden stopten we de bananen anoniem in een container. Nu volgen we de keten vanaf het bedrijf tot in de winkel. En we streven ernaar om onze afnemers elk jaar een keer te bezoeken”, vertelt Vargas. “Nu we die mogelijkheden hebben, leren we hun wensen en kwaliteitseisen veel beter begrijpen. We leerden er veel over de prioriteiten voor verbetering. Daar profiteren beide partijen van.”
Vargas herkent de kritiek op de veelheid aan keurmerken wel. Coopetrabasur is naast Fairtrade, ook voor ISO en EurepGAP gecertificeerd. “Dat kost duizenden dollars per jaar. We hebben het nodig, maar het zou goed zijn als het goedkoper en eenvoudiger kon.”

nisatie te komen. “Sommige programma’s hebben 199 indicatoren, maar het moeten er hoogstens 6 tot 8 zijn en de kosten moeten omlaag.”

EurepGAP for Smallholders

De eis van Europese supermarkten om alleen EurepGAP-gecertificeerde verse producten te verkopen, bleek een extra barrière voor kleine boeren in ontwikkelingslanden. Het proefproject *EurepGAP for Smallholders* van het ministerie van LNV, Ontwikkelingssamenwerking en het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel – waarin SuperUnie en The Greenery/Hagé deelnemen - is opgezet om telers van boontjes in Kenia en Senegal te helpen om aan de eisen te voldoen. De eerste groep van ruim 200 boeren in Kenia is dit voorjaar gecertificeerd en leverde in

Foto: Reinout van den Bergh/AgroFair.

De bananen worden zorgvuldig gewassen.

april verse haricots verts voor COOP, Dekamarkt en Plus. EurepGAP is in enkele jaren de certificeringsstandaard geworden voor leveranciers van aardappels, groenten en fruit aan Europese supermarkten. Het dient als waarborg voor voedselveiligheid en verantwoorde productie. GAP staat voor Good Agricultural Practice en heeft betrekking op bijvoorbeeld registratie, bemesting, gewasbescherming, oogsten, natuurbeheer en interne audit.

Succes

Solidaridad is enthousiast over het succes van AgroFair. Directeur Nico Roozen stond zelf aan de wieg van het bedrijf en spreekt van het bewijs dat *“markets can work for the poor”*. Fife, Chiquita en Dole verkopen nu ook Fairtradefruit, terwijl ze eerst een deel van het probleem waren. Roozen “AgroFair is een pionier, die zijn eigen concurrentie organiseert en de taak heeft zijn eigen USP’s om zeep te helpen. Eerlijke handel moet niet uniek blijven voor AgroFair, maar de normaalste zaak van de wereld worden.”

Kort graag...

Van links naar rechts: Nebahat Aydemir, administratief medewerkster; Carla Konsten, LNV-Raad; Ugur Isin, Technisch Assistent.

Door middel van deze rubriek willen we de lezer kennis laten maken met de LNV-raden/-attachés. Veel lezers hebben telefonisch contact en dan is het leuk de persoon die je aan de telefoon hebt, op een andere manier te leren kennen.

12 vragen aan Carla Konsten

Wat staat er op uw visitekaartje?
Tarım Mü¸saviri - Hollanda Krayilet Ankara Büyükelçili˘gi - Tarım, Do˘ga ve Gıda Kalitesi Ofis.
Ik ben LNV-Raad voor Turkije, Israël en de Palestijnse Gebieden. Samen met mijn collega's werk ik aan handelsbevordering, oplossen van handelsproblemen en versterking van de bilaterale samenwerking tussen de overheden, bedrijven en organisaties op het gebied van landbouw, natuur en voedselkwaliteit.

Wat heeft u het meest verwonderd bij de kennismaking met uw werkterrein?
Dat er zo veel verschillen bestaan in de regelgeving tussen de verschillende landen van de EU. Vanuit Turkije en Israël bezien treden de EU-landen niet op als één handelsblok. De landbouwraden van de verschillende landen hebben daardoor elk een eigen toko en samenwerking is heel moeilijk. En de delegatie van de Europese Commissie in Ankara is heel moeilijk te bewegen om namens de gezamenlijke lidstaten zaken aan te kaarten bij de Turkse overheid.

Wat kan op uw werkterrein beslist beter?
Het besef van het belang van mileu- en natuurbescherming is nog heel laag in Turkije: er is (nog) zo veel water, ruimte, natuurschoon dat er vrij zorgeloos mee wordt omgesprongen. Verder zie ik goede mogelijkheden voor samenwerking tussen Nederlandse bedrijven die in een-en-dezelfde sector werken en op Turkije (willen) opereren. In de sierteeltsector, de fruitboomsector, de toelevering voor de aquacultuur, de pootaardappelsector bijvoorbeeld.
Via een gezamenlijke programmatische aanpak kunnen we samen met Turkse bedrijven, sectororganisaties en overheid een goede positie van Nederlandse bedrijven in Turkije opbouwen.

Wat moet iedereen weten over het land waar u werkt?
Je moet goede kennis hebben van de geschiedenis van de afgelopen eeuw om de hedendaagse politiek te kunnen begrijpen. De belangrijke rol die Atatürk heeft gespeeld in de stichting van de moderne seculiere Turkse republiek klinkt door in elk hedendaags Turks intern en buitenlands debat. En ook dat Turkije in alles twee gezichten heeft.
Het is een land van sterke tegenstellingen: arm en rijk, modern en conservatief, westers en oosters, stad en platteland.
Maar vooral: Turkije is eindeloos groot en mooi, heerlijk om doorheen te reizen, zeer gastvrij, adembenemend mooie landschappen en natuur.

Wat moet je nooit doen in het land waar u werkt?
De Turkse staat, het land, de vlag beledigen. Mensen gezichtsverlies laten lijden. In het openbaar je neus snuiten. Meteen terzake komen. Aangeboden dranken weigeren.

En wat juist wél?
Drie keer vragen hoe het met de ander gaat, over persoonlijke zaken praten, iets positiefs zeggen over Turkije.

Wat is het toppunt van plezier in uw werk?
Mensen ontmoeten en erachter komen hoe dingen echt werken, daar krijg ik heel veel energie van.

Noem ten minste één dagelijks terugkerende bezigheid.
Me met ware doodsverachting door het vreselijk drukke en gevaarlijke verkeer van Ankara heen worstelen.

Wat is uw grootste irritatie?
De achteloosheid waarmee sommige Turkse automobilisten met 120 km/h door de stad razen en hun schouders ophalen over de wanhoop van voetgangers.

De arrogantie en dedain van rijke Turken voor minder bedeelden.

Aan u de keuze, meer of minder regelgeving en welke wet of regel zou volgens u onmiddellijk op de helling moeten?
Minder regelgeving! Eeuwenlang Ottomaans bewind heeft een gigantische bureaucratische traditie opgeleverd. Vrachtauto's en bussen zijn uitgezonderd van uitlaatgascontrole en spuwen zwarte roetwolken in ieders gezicht.

Wat mist u het meeste van Nederland?
Mijn familie en vrienden, mijn dagelijkse fietstochtjes door het Driebergse bos, mijn harmonieorkest, het eindeloze gemopper, verse asperges, trekdrop...

Uw sleutelwoord voor de toekomst?
Samen gezond en vrolijk ouder en wijzer worden.

Korte berichten uit het buitenland

Amerika

Brazilië

LNV-bureau Brasília

> Tarwe

Verlaging invoertarief tarwe

De Braziliaanse regering is van plan in augustus dit jaar het invoertarief van 10% (Tarifa Externa Comum, TEC) op te heffen voor tarwe afkomstig van buiten de Mercosul (Mercado Común del Sur). Dit als reactie op de vermindering van het aanbod uit Argentinië, de belangrijkste tarweleverancier. Meer dan 50% van de tarwe in Brazilië

wordt geïmporteerd. Hoewel het land beschikt over een behoorlijke opslagcapaciteit, staat het licht momenteel op oranje door de verminderde import uit Argentinië en de sterk tegenvallende oogsten in Brazilië. De oogst daalde van 5.846 miljoen ton in 2005 naar 4.873 miljoen ton dit jaar, voornamelijk als gevolg van droogte. De Argentijnse exporteurs hebben de exportprijs verhoogd van 156 US dollar per ton naar 182 dollar. Bij deze prijs komt nog de exportbelasting van 20% die voor alle granen geldt. Volgens de Braziliaanse Associatie van de tarwe-industrie heeft deze maatregel de tarweprijs op de lokale Argentijnse markt doen dalen, met als gevolg een onevenredige stijging van de exportprijs. Brazilië overweegt nu om tarwe op te nemen op de lijst van producten die vrijgesteld zijn van TEC.

Mexico

LNV-bureau Mexico

> Zuivel

Liberalisering zuivelmarkt

Volgens de Mexicaanse zuivelindustrie heeft de liberalisering van de zuivelimport een negatief effect op de concurrentiekracht van Mexicaanse producenten. Het gevolg hiervan is een handelstekort in deze sector. Mexico is de grootste zuivelimporteur ter wereld. Experts in de Mexicaanse zuivelindustrie stellen dat het verlenen van importquota heeft geleid tot een overaanbod. De grote industriële gebruikers zijn gestopt met de aankoop van lokaal geproduceerde melk en overgestapt op goedkopere geïmporteerde zuivelproducten. In het bijzonder binnen de Noord-Amerikaanse vrijhandelsorganisatie NAFTA zijn de tarieven teruggebracht en is het nultarief inmiddels voor 22 van de 25 zuiveltariefgroepen van kracht. Mexico is voor bijna een derde van zijn zuivelconsumptie afhankelijk van import. Het Food and Agriculture Policy Research Institute verwacht dat Mexico binnen zeven jaar de 11 miljard kg melkproductiegrens zal overschrijden.

Verenigde Staten

LNV-bureau Washington

> Biologische landbouw | Vleesverwerkende industrie | Import planten en AGF | Varkenspest

Nationaal biologisch programma

Het ministerie van Landbouw (USDA) heeft op 7 juni een definitieve maatregel in het Federal Register (vergelijkbaar met de Nederlandse Staatscourant) gepubliceerd over het nationale biologisch programma (NOP). Na invoering van de nieuwe regeling zal het NOP voldoen aan de 'Harvey versus Johanns uitspraak' van de Amerikaanse rechter. Daarin werd bepaald dat biologische voedingsmiddelen met het USDA organic-label geen synthetische ingrediënten mogen bevatten.

Een gevolg is dat de nationale lijst van synthetische middelen die toegepast mogen worden bij de productie van biologische voedingsmiddelen met ingang van 7 juni wederom de status heeft van vóór de rechtszaak. Daarnaast kan sinds 9 juni een reeks niet-biologische middelen worden gebruikt als ingrediënt in verwerkte voedingsmiddelen met het label biologisch. Dit alleen als de biologische variant van het ingrediënt niet commercieel beschikbaar is. De maatregel maakt een einde aan de zogenaamde 80/20-veevoerbepaling in het NOP. Dit betekent dat melkveehouderijen die overgaan op biologische productie hun melkvee niet langer 20% niet-biologisch veevoer mogen voeren gedurende de eerste negen maanden van de omschakeling.

Nieuwe eisen importaanvraag planten

De Amerikaanse veterinaire en fytosanitaire dienst APHIS publiceerde eind mei een definitieve maatregel in het Federal Register (vergelijkbaar met de Nederlandse Staatscourant) met belangrijke gevolgen voor het indienen van een verzoek tot wijziging van de Amerikaanse invoerregelingen voor groenten, fruit, planten en plantmateriaal (in groeimedium). De maatregel werd eind juni formeel van kracht.

Met ingang van deze datum moet de indiener van een verzoek voor export van een nieuw plantaardig product naar de VS aanvullende informatie indienen, op basis waarvan de Amerikaanse Plantenziektenkundige Dienst PPQ een risicoanalyse kan opstellen. Volgens het agentschap betekent de wijziging dat verzoeken "binnen een redelijke termijn" in overweging kunnen worden genomen. Voor genoemde producten is een risicoanalyse verplicht, voordat een product in aanmerking komt voor import in de VS. De maatregel kan ook gevolgen hebben voor de invoer van nieuwe soorten snijbloemen. De nationale plantenziekten-

Investeringen vleesverwerkers

De VS en Canada investeren in 2006 fors in de vleesverwerkende industrie. Oude bedrijven worden gesloten én vervangen door bedrijven, die het karkas verder tot waarde brengen. Zo investeert Smithfield Foods in totaal voor 354 miljoen dollar in modernisering van zijn fabrieken in de gehele VS en bouwt US Maple Leaf Foods in Saskatoon, Canada, een nieuwe varkensslachterij voor 95 miljoen Canadese dollar. Een recent onderzoek gaf aan dat uitbreidingen te verwachten zijn in de gehele vleesindustrie in de VS. Ongeveer de helft van de betreffende bedrijven verwacht zowel hogere uitgaven voor investeringen als uitbreiding van productie en een stijging van productievolume.

kundige dienst van het land van herkomst is verantwoordelijk voor het verlenen van de aanvullende informatie bij het verzoek.

Regionalisering klassieke varkenspest

De veterinaire en fytosanitaire dienst APHIS heeft in mei dit jaar een definitieve maatregel in het Federal Register (vergelijkbaar met de Nederlandse Staatscourant) gepubliceerd, waarmee de import van varkens en varkensvleesproducten (inclusief sperma) uit de EU-15-landen is vastgelegd. (De EU-15 zijn: België, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.)
De ingangsdatum van de maatregel was 19 juni. Met de publicatie gelden voor EU-15-landen in principe dezelfde exportvoorwaarden met betrekking tot klassieke varkenspest. Daarnaast wordt de import van varkens en varkensvleesproducten verboden uit een gebied in de EU-15 dat is gedefinieerd als een zone waarvoor een beperking geldt vanwege klassieke varkenspest. Het verbod geldt dan voor een periode van minimaal zes maanden.

Korte berichten uit het buitenland

Azië

India

LNV-bureau New Delhi

> **Veehouderij**

India runderpestvrij verklaard

Tijdens de laatste jaarvergadering van de Internationale Organisatie voor Diergezondheid OIE in Parijs is India runderpestvrij verklaard. Volgens de Indiase autoriteiten zijn er in het land al sinds 1998 geen uitbraken van runderpest geweest. De OIE-procedure schrijft echter voor dat een land eerst drie stadia moet doorlopen alvorens het runderpestvrij verklaard kan worden. Tijdens de laatste jaarvergadering werd bevestigd dat India aan alle eisen heeft voldaan. In 1990 werd het National Project on Rinderpest Eradication in het leven geroepen om de ziekte uit te roeien. India telt circa 185 miljoen runderen en 99 miljoen buffels. Het aantal schapen en geiten wordt geschat op 180 miljoen.

Japan

LNV-bureau Tokyo

> **Functional foods**

Richtlijnen functionele voedingsmiddelen

Het Japanse ministerie van Volksgezondheid overweegt richtlijnen ter preventie van schadelijke overconsumptie van voedingsmiddelen met een specifieke gezondheidsclaim. Nu de consumptie van functionele voedingsmiddelen in Japan een grote vlucht heeft genomen, dringt besef door dat overmatige consumptie schadelijke gevolgen voor de gezondheid kan hebben.
Tot nu toe kent Japan voor functionele ingrediënten als sojaproteïne en voedingsvezels geen maximale dosering. Functionele voedingsmiddelen bevatten echter vele malen hogere doseringen van deze ingrediënten dan gewone voedingsmiddelen. De Nationale Voedselveiligheidscommissie heeft onlangs een limiet opgesteld voor isoflavoon, een veelgebruikt functioneel ingrediënt. Het ministerie zal de commissie vragen ook onderzoek te doen naar de maximale limieten voor andere populaire componenten, zoals Coenzyme Q 10 en agaricus. Aangezien er echter meer dan 360 erkende functionele ingrediënten op de markt zijn, is het onwaarschijnlijk dat het ministerie voor al deze producten een limiet wil opstellen. Zonder duidelijk bewijs van schadelijke invloeden kan het ministerie niet veel meer doen dan producenten vragen op de verpakkingen krachtiger te waarschuwen tegen overconsumptie en voorzichtiger om te gaan met het vaststellen van de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid per product.

Korte berichten uit het buitenland

Europese Unie

België

LNV-bureau Brussel

> **Biologische voeding | Bio-ethanol**

Colruyt opent nieuwe Bio-Planets

De supermarktketen Colruyt wil het huidige aantal van drie Bio-Planetvestigingen uitbreiden. De discountketen heeft een pand in Leuven aangekocht en voert ook in Mechelen gesprekken. Naast winkelverkoop worden de Bio-Planetproducten ook online verkocht. Het gaat daarbij om meer dan 3.000 biologische producten. Colruyt schat dat er ruimte is voor tien tot vijftien biosupermarkten in België. Bio-Planet verkoopt zowel food als non-food. In de discountsupermarkten van Colruyt staat het eigen merk Bio-time in de schappen. Bevoorrading blijft een lokaal gebeuren: van de 220 leveranciers zijn er 170 Belgisch.

Investering in bio-ethanol

Südzucker, het moederbedrijf van Tiense Suiker, maakte onlangs bekend dat de bouw van een geplande fabriek voor bio-ethanol in Wanze (Wallonië) uiteindelijk 245 miljoen euro kost en honderd banen oplevert. Tiense Suiker heeft al een fabriek in Wanze. De nieuwe fabriek – die de naam BioWanze zal krijgen – krijgt een productiecapaciteit van 300.000 kubieke meter. De mate van benutting van de fabriek is afhankelijk van de aanbesteding van productiequota voor biobrandstoffen door de federale regering. De fabriek zal draaien op suikerbieten en tarwe. De groep heeft al fabrieken in Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk en Hongarije. Südzucker wil tegen 2008 Europees marktleider zijn voor bio-ethanol. In België bestaan nog drie andere projecten voor de productie van biobrandstof. Initiatiefnemers zijn Alco Bio Fuel, de combinatie Bioro/Cargill/Vanden Avenne en Oleon.

Denemarken

LNV-bureau Kopenhagen

> Vlees

Tekort biologisch vlees

Voor het eerst heeft Denemarken een tekort aan biologisch vlees. Ook de vraag naar biologische havermout overstijgt inmiddels het aanbod. De toename in de vraag komt voornamelijk van buiten de grote steden en uit Jutland. Sommigen opperen dat de voedselschandalen van de laatste tijd, waarbij te oud en/of bedorven vlees de consument heeft bereikt, de oorzaak zijn van de groeiende vraag naar biologisch vlees.

Frankrijk

LNV-bureau Parijs

> Granen | Vogelgriep

Bevredigende graanexport

De exportorganisatie voor graan, France Export Céréales, schat de totale graanexport 2005-2006 naar landen buiten de EU op circa 6,4 miljoen ton. In relatie tot de steeds hardere concurrentie op de wereldmarkt wordt de export als bevredigend gezien, ondanks een lichte daling. De voornaamste en tevens zeer stabiele afzetmarkt blijft Algerije met 1,7 miljoen ton. Egypte staat met 1,5 miljoen ton als tweede op de ranglijst. Frankrijk ondervindt daar echter zware concurrentie van Russisch graan. Ook de VS en Australië zijn op deze markt steeds nadrukkelijker aanwezig. Frankrijk heeft een aandeel van 50% (850.000 ton) van de Marokkaanse markt in handen. Tunesië blijft met een afname van 100.000 ton Frans graan stagneren, als gevolg van de concurrentie van graan uit Oekraïne. De afzet in Afrika – Senegal, Kameroen, Ivoorkust en Nigeria – bedraagt 1,4 miljoen ton. In dit gebied is de VS concurrent. France Export Céréales verwacht een exporttoename naar China. Dit land is bezig zijn opslagcapaciteit fors te vergroten. Deze markt moet Frankrijk delen met Australië.

Weer vogelgriepvrije status

Sinds 18 juni dit jaar heeft de Internationale Organisatie voor Diergezondheid, OIE, Frankrijk weer de vogelgriepvrije status toegekend. Frankrijk verloor deze status in februari, toen in het departement Ain – regio Rhône-Alpes – een besmettingsgeval werd geconstateerd op een commercieel kalkoenbedrijf.

Ierland

LNV-bureau Londen

> Suiker | Supermarkten | Visserij

Strategische alliantie suikerindustrie

De voedingsmiddelenfabrikant Greencore is een joint-venture aangegaan met het Franse Sucre Union en het Duitse Nordzucker. In het begin van de jaren '90 annexeerde Greencore het Ierse Irish Sugar en sloot enkele maanden geleden de laatste suikerfabriek in Ierland. Greencore zou een belang van 50% in het nieuwe bedrijf krijgen dat, bij instemming van de Europese mededingingsautoriteit, per 1 oktober 2006 van start kan gaan. Met dit bedrijf kan Greencore zijn klanten in de detailhandel en de voedingsmiddelenproductie blijven voorzien van suiker. Het handhaaft zijn merken Siúcra en McKinney's. De Europese Commissie moet zich ook al buigen over de mededingingsaspecten van een andere strategische alliantie in de Europese suikerwereld, als gevolg van de herziening van de suikermarktordening. Hierbij gaat het om een overeenkomst tussen de eerdergenoemde Sucre Union en Nordzucker met de Britse suikerhandelsmaatschappij ED & F Man. De laatstgenoemde partner in deze alliantie zou suiker moeten leveren van buiten de EU, onder de ACP- en EBA-regels. Sucre Union en Nordzucker zijn twee grote spelers op de EU-suikermarkt, met zestien fabrieken in Frankrijk, Duitsland, Polen, Hongarije en Slowakije. Het bedrijf bezit een suikerquotum van totaal 2,2 miljoen ton.

Snelle groei Marks and Spencer

Marks and Spencer maakt in Ierland een snelle groei door en heeft zichzelf tot doel gesteld een aandeel van 10% in de levensmiddelen- en drankenmarkt te verwerven. Onlangs werd de dertiende winkel geopend, binnenkort volgen er nog twee. De komende drie jaar wil het bedrijf 25 winkels openen, waaronder twaalf grotere supermarkten en dertien kleine winkels bij onder andere treinstations. In de afgelopen twee jaar verdubbelde Marks and Spencer zijn omvang in Ierland met acht nieuwe winkels.

Visserij in 2005

Het jaarverslag over 2005 van Bord Iascaigh Mhara wijst uit dat de Ierse visserij het nog niet zo slecht gedaan heeft, ondanks de belemmeringen van steeds kleinere quota en stijgende brandstofprij-

zen. De aanlandingen daalden weliswaar met 24%, maar de omzetten van vis, visproducten en schaal- en schelpdieren in de detailhandel stegen met 5,5% en die voor de sector food service zelfs met 11%. De omzet in de detailhandel in 2005 wordt nu geschat op 185 miljoen euro, die in de food service op 174 miljoen euro. De omzet in de viskweek bleef op hetzelfde niveau als in 2004, aldus het rapport. In dit segment heeft Ierland een belangrijk aandeel in de markt van biologische gekweekte zalm.

Spanje/Latijns-Amerika

LNV-bureau Madrid

> AGF-beurs | Olijfolie | Aquacultuur | Ansjovis

Ivex 2007

Van 16-21 april 2007 vindt in het Spaanse Valencia de Ivex 2007 plaats. Dit is een beurs voor de groenten- en fruitsector. Kwekers en leveranciers van producten uit de Spaanse groenten- en fruitsector zullen hier hun producten presenteren. Tijdens deze beurs zal er veel aandacht zijn voor individuele matchmaking tussen bedrijven uit Latijns-Amerika en Europa. Dit in het kader van het AL-Investprogramma, een programma van de Europese Commissie, gericht op verschillende sectoren en met als doel Europese investeringen in Latijns-Amerika te versterken en de handel (import, export, joint-ventures, technology transfer) tussen beide gebieden te stimuleren. Voor Nederland is onder andere de Kamer van Koophandel Amsterdam aangewezen als coördinator. Belangstellende bedrijven worden geregistreerd, waarna het bedrijfsprofiel, samen met de Latijns-Amerikaanse profielen, in het bestand wordt opgenomen. Aan de hand van deze profielen kunnen potentiële zakenrelaties worden geselecteerd. Op basis van de onderlinge interesses ontstaat zo een persoonlijke lijst van afspraken. Meer informatie is verkrijgbaar bij mevrouw D. Schoonderbeek, tel. 020 – 531 46 27, e-mail dschoonderbeek@amsterdam.kvk.nl en de heer J. Nibbering, tel. 020 – 531 46 19, e-mail: jnibbering@amsterdam.kvk.nl

Beurs voor aquacultuur

Van 5 tot 7 september dit jaar vindt in Vilagarcía voor de tweede maal de aquacultuurbeurs ACUI (2006)

plaats. De eerste beurs was een groot succes en voor deze tweede beurs is al 80% van de ruimte verhuurd. Dit jaar zal het aantal buitenlandse deelnemers aanzienlijk groter zijn, vooral afkomstig uit Duitsland en Frankrijk. Op de beurs zullen bedrijfscontacten worden gelegd tussen Europese en Latijns-Amerikaanse bedrijven. Vanuit de EU hebben zich aangemeld: 35 bedrijven uit Spanje, tien uit Italië, tien uit Frankrijk, tien uit Griekenland en 10 uit Polen. Nederlandse aanmeldingen zijn nog niet ontvangen.

Vangst ansjovis ondanks schaarste

Ondanks de wetenschap bij vissers en lokale autoriteiten dat het beter is de vangst op ansjovis volledig te stoppen, zijn Baskische vissers toch uitgevaren. Deze situatie ontstond door het wachten van de EU op de uitslag van een wetenschappelijk onderzoek naar eventuele sluiting van de ansjovisvisserij, waarbij de vissers dan een vergoeding zouden krijgen. De vissers zijn ervan doordrongen dat er bijna geen ansjovis meer is, maar door het uitvaren van concurrenten (Galiciërs en Fransen), wilden de Baskische vissers daar niet bij achterblijven.
Volgens wetenschappers moet de vangst op ansjovis voor de kust van Cantábria met onmiddellijke ingang worden gestopt, omdat de vis door overbevissing hier bijna is uitgestorven. Dit jaar is maar 1.200 ton gevangen, tegen de gemiddelde 40.000 ton die tot 1985 jaarlijks gevangen werd. De Spanjaarden wijten de overbevissing vooral aan Franse vissers en hun vismethoden. De Spaanse minister heeft de Europese Commissie gevraagd om invoer van 8.000 ton ansjovis uit derde landen toe te staan om de verwerkende industrie van Cantábria te helpen.

Tsjechië

LNV-bureau Praag

> Biologische voeding

Biologisch areaal daalt, consumptie stijgt

Voor het eerst sinds 1995 is vorig jaar het areaal biologische landbouw afgenomen. Ten opzichte van 2004 kromp het areaal met 8.300 hectare tot 225.000 hectare, een daling van 3,2%. Hoewel het biologische landbouwareaal met een aandeel van 6% in het totale landbouwareaal boven het Europese gemiddelde ligt, is het belangrijk op te merken dat het hier voor 90% om biologisch beheerd grasland gaat, overwegend in extensieve en voor landbouw minder geschikte gebieden. De consumptie van biologische producten in Tsjechië is stijgende, maar nog steeds laag. Er was gedurende de afgelopen jaren een gestage groei van de verkoop te zien; in 2005 was er sprake van een stijging van 30% ten opzichte van het voorgaande jaar. Desondanks nemen biologische producten nog maar 0,1% van de totale voedselconsumptie voor hun rekening. De Tsjech besteedt gemiddeld 1,24 euro per jaar aan biologische voedingsmiddelen. Dit is slechts 3% van het West-europese gemiddelde. Biologische producten zijn gemiddeld 30-50% duurder dan conventionele producten. Van de ongeveer drieduizend artikelen die op de Tsjechische markt beschikbaar zijn, worden er circa tweeduizend geïmporteerd. Super- en hypermarkten nemen circa 65% van de totale verkoop van biologische voedingsmiddelen voor hun rekening, gespecialiseerde winkels ongeveer 25% en boerderijen 7,5%.

Dalende prijs olijfolie

Spaanse olijfolieproducenten hebben hun prijzen verlaagd. Dit wellicht als reactie op het Zweedse verzoek olijfolie uit derde landen te importeren. Was de prijs een maand geleden nog circa 4,20 euro per liter, nu ligt deze rond de drie euro. De consumptie is echter nog niet echt aangetrokken. De oogstverwachting voor dit jaar bedraagt 821.000 ton. Samen met de huidige voorraden van 230.000 ton en een normale invoer van 100.000 ton komt dit uit op een beschikbare hoeveelheid van rond de 1,15 miljoen ton. De jaarlijkse behoefte voor lokale consumptie en export is 1,2 miljoen ton.

16e Taipei International Food Show

Van 21–24 juni vond de jaarlijkse Taipei International Food Show plaats, in de schaduw van de Taipei 101 (nog wereld's hoogste gebouw) in het Taipei World Trade Center. De show is gesplitst in drie delen: voedingsproducten (Food Taipei), voedselverpakkingen en verpakkingsmachines (Taipei Pack) en voedselverwerkingsmachines (FoodTech Taipei).

Dit jaar waren er circa 800 bedrijven uit 32 landen aanwezig, die samen in 2.400 stands hun producten presenteerden.
Hoewel dit jaar budget was gereserveerd voor deelname met een Nederlands paviljoen, werd uiteindelijk – vanwege de geringe interesse van het Nederlands bedrijfsleven – besloten om ook dit jaar over te slaan.
Een kort bezoek aan de show liet zien dat deze beslissing terecht is. Hoewel er in het voedingsgedeeelte wel Nederlandse producten worden gepromoot, werd er geen stand gevonden van een puur Nederlands bedrijf of product. De landenvertegenwoordiging in de show is een goede afspiegeling van de verdeling van de voedingsmarkt in Taiwan. Deze wordt gedomineerd door de VS en Canada, naast enkele groten uit de Aziëregio, zoals Japan, Korea, Thailand en Maleisië. Denemarken had een kleine stand en Centraal- en Oost-Europa kleine 'nationale' paviljoens.
Van de Nederlandse producten waren op de show alleen zuivelproducten (kaas en melkpoeder) en gezondheidsproducten aanwezig, en in de FoodTech was apparatuur voor koeling van bakkerijproducten minder prominent aanwezig.
Ondanks deze geringe profilering van Nederlandse producten, lijken er mogelijkheden te liggen op het gebied van frisdranken, koffie en thee, snoep en kaas, de marktpositie van deze producten via deze show te versterken dan wel te initiëren.

Studiebeurzen marketingmanagement Canada, 3-13 november 2006

Voor het elfde achtereenvolgende jaar stelt het bedrijf ATCO Ltd. Studiebeurzen ter beschikking aan twee veelbelovende exportmanagers, zonder enige verdere verplichting. De studiebeurzen staan bekend als de Charles Visser Scholarships.

De studiebeurs bestaat uit een intensief 6-daags Ivey Leadership-programma aan de Richard Ivey Business School - verbonden aan de University of Western Ontario in London, Ontario (Canada) - en een bezoek aan ATCO in Calgary. Inbegrepen zijn studiekosten - en reis- en verblijfkosten.

De eisen:
- goede mondelinge en schriftelijke beheersing van de Engelse taal;
- afgestudeerd op hbo- of universitair niveau;
- bij voorkeur werkzaam in het mkb, in agribusiness, energie of milieu;
- minimaal 5 jaar werkervaring;
- werkzaam op managementniveau in een exportgerichte functie;
- het betrokken bedrijf heeft handelsrelaties met Canada, wil deze aangaan of uitbreiden;
- voorafgaande instemming van de werkgever met cursusdeelname.

NB Het is verplicht te verschijnen voor de ATCO-jury, die in september of oktober bijeenkomt op de Canadese ambassade te Den Haag.

Voor inlichtingen en inschrijfformulieren: info@canada.nl, onder vermelding van naam en postadres. Websites voor nadere informatie:
www.atco.ca
www.canada.nl
www.ivey.ca/executive/Ivey+Executive+Development/Open+Enrolment/Cross+Enterprise+Leadership/Ivey+Leadership+Program.htm

Handelsreis levensmiddelen naar Milaan, 18-20 september 2006

Het Ministerie LNV organiseert in samenwerking met de Nederlandse ambassade te Rome van 18- 20 september a.s. een handelsreis naar Milaan. De handelscontactbijeenkomst richt zich op Italiaanse importeurs, retailers en foodservice van levensmiddelen.

Elke deelnemer krijgt een individueel programma en ontmoet een aantal potentiële zakenpartners, op basis van zijn bedrijfsprofiel en specifieke wensen. Dit kunnen mogelijke afnemers/eindgebruikers zijn, maar ook agenten, distributeurs of andere samenwerkingspartners. Er is een maximum van 15 deelnemende bedrijven.

De handelsbijeenkomst vindt plaats in het vijfsterrenhotel Villa Toretta, aan de rand van Milaan. Een Nederlandse chef-kok zal samen met Italiaanse collega's een buffet samenstellen op basis van de producten van de deelnemers.

De organisatie van de handelsreis is in handen van het bureau Phaff Export Marketing en ID Studio in Milaan. De kosten voor deelname bedragen 400 euro (excl. BTW) per bedrijf, exclusief reis en verblijfkosten. Voor meer informatie jgc@phaff.com of 0321 -387933.
Na Duitsland en Frankrijk is Nederland voor Italië de belangrijkste leverancier van agrarische producten en levensmiddelen, met een waarde van ongeveer 3 miljard euro.

Marktrapporten op internet

Onderstaand weer een overzicht van de afgelopen maand op internet aangetroffen landen- en regiorapporten over de levensmiddelensector en andere agrarische sectoren. De informatie is afkomstig van onder meer overheden, organisaties en databases en vormen een aanvulling op de door de LNV-bureaus verstrekte informatie. De rapporten zijn gratis en uitsluitend per e-mail opvraagbaar bij het Ministerie van LNV, Directie Industrie en Handel, de heer J.J.M. Verbeek, e-mail j.j.m.verbeek@minlnv.nl.

Land	Titel
Algemeen	Little green databook 2006: worldwide environment (206 pag.)
Algemeen	Studie veiligheid gebruik aspartaam (44 pag.)
Algemeen	Biotech crops and foods: risks and alternatives (15 pag.)
Algerije	Graan- en veevoedersector (9 pag.)
Argentinië	Plantenzadensector (7 pag.)
Argentinië	Houtsector(16 pag.)
Australië	Should I convert to organic farming? (51 pag.)
Bosnië en Herzegovina	Exporthandleiding (16 pag.)
Bosnië en Herzegovina	Graan- en veevoedersector (4 pag.)
Brazilië	Koffiesector (12 pag.)
Canada	Private labelsector (8 pag.)
Chili	Graan- en veevoedersector (10 pag.)
Chili	Plantenzadensector (11 pag.)
China	Biotechnologiesector (16 pag.)
China	Shanghai-provincie: economisch verslag (8 pag.)
China	Nationale wijnwetgeving (11 pag.)
Colombia	Suikersector (9 pag.)
Colombia	Koffiesector (7 pag.)
CostaRica	Koffiesector (6 pag.)
Denemarken	Plantenzadensector (10 pag.)
Duitsland	Levensmiddelensector (19 pag.)
Ecuador	Koffiesector (9 pag.)
El Salvador	Suikersector (8 pag.)
El Salvador	Koffiesector (7 pag.)
EU	Productiekosten varkensvlees in diverse landen (4 pag.)
EU	Het suikerbeleid van de EU (58 pag.)
Filippijnen	Koffiesector (8 pag.)
Griekenland	Levensmiddelensector (10 pag.)
Guatamala	Koffiesector(6 pag.)
India	Koffiesector(8 pag.)
Indonesië	Koffiesector (7 pag.)
Jamaica	Suikersector (7 pag.)
Jamaica	Visproductensector (10 pag.)
Kenia	Koffiesector (5 pag.)
Korea	Levensmiddelensector (17 pag.)
Marokko	Graan- en veevoedersector (4 pag.)
Mexico	Wetgeving biologische producten (5 pag.)
Mexico	Koffiesector (7 pag.)
Nederland	Betekenis nanotechnologieën voor de gezondheid (140 pag.)
Nederland	Betalen voor dierenwelzijn (96 pag.)
Nederland	Voedselveiligheid: producenten/consumenten verantwoordelijk (42 pag.)
Nederland	Dierenwelzijn in transitie (103 pag.)
Nederland	Gebruik zoetstoffen in Nederland (29 pag.)
Nederland	Agrarische export ruim 50 miljard (3 pag.)
Nigeria	Graan- en veevoedersector (11 pag.)
Nigeria	Zuivelsector (15 pag.)
Nigeria	Suikersector (5 pag.)
Oekraïne	Vissector(16 pag.)
Pakistan	Suikersector (5 pag.)
Peru	Koffiesector (7 pag.)
Polen	Levensmiddelensector (17 pag.)
Roemenië	Graan- en veevoedersector (15 pag.)
Swaziland	Suikersector (6 pag.)
Taiwan	Groente- en fruitconsumptie (7 pag.)
Taiwan	Graan- en veevoedersector (22 pag.)
Tunesië	Graan- en veevoedersector (13 pag.)
Turkije	Suikersector (9 pag.)
Turkije	Biologische landbouwsector (10 pag.)
Turkije	Tomatensector (8 pag.)
Venezuela	Koffiesector (5 pag.)
Vietnam	Koffiesector (8 pag.)
Zuid-Afrika	Suikersector (8 pag.)
Zuid-Afrika	Thee-rooibossector (3 pag.)

LNV-bureaus in het buitenland

ABU DHABI
Werkgebied: Verenigde Arabische Emiraten en Saoedi-Arabië
Dr. ir. J.G. van der Beek, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Apt. 602 Al Masaood Tower Building, Shelkh Hamdan Street, Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten.
Postadres: P.O.Box 46560, Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten.
Tel.: (00-971) 2.632.0712 (LNV)
Fax.: (00-971) 2.632.0198 (LNV)
E-mail: abu-lnv@minbuza.nl

Bureau Riyadh
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Diplomatic Quarter, Riyadh, Saoedi-Arabië
Dhr. M.M. el Bahaie, Technisch Assistent
Postadres: P.O.Box 94307, Riyadh 11693, Saoedi-Arabië
Tel.: (00-966) 1 488 1093/2501 (LNV)
Fax.: (00-966) 1 488 1519 (LNV)
E-mail: riy-lnv@minbuza.nl
http://www.holland.org.sa

ADDIS ABBEBA
Werkgebied: Ethiopië
Drs. Ir. G. Westenbrink, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Old Airport Zone, Addis Abbeba
P.O. Box 1241, Addis Abbeba
Tel.: (00-251) 113.711.100 (BZ)
Fax: (00-251) 113.711.577 (BZ)
E-mail: add-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassyethiopia.org

ANKARA
Werkgebied: Turkije, Israël, Palestijnse Gebieden
Mw. drs. C.J.M. Konsten, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Turan Günes Bavari 7. Cadde no. 3, Yildiz 06550 Ankara, Turkije
Tel.: (00-90) 312.409.1860 (LNV)
Fax: (00-90) 312.409.1892 (LNV)
E-mail: nlgovankagr@bnet.net.tr
2e e-mail: ank-lnv@minbuza.nl
http://www.dutchembassy.org.tr
Web (LNV): http://www.nlankagr.com

Athene (zie Boekarest)

BANGKOK
Werkgebied: Thailand en Vietnam
Ir. R.J. Konijn, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 15 Soi Tonson Ploenchit Road, Lumpini, Pratumwan
Postadres: P.O. Box 404, Bangkok 10330, Thailand
Tel.: (00-66) 2.309.5290 (LNV)
Fax: (00-66) 2.309.5295 (LNV)
E-mail: nlbanagr@loxinfo.co.th
2e e-mail: ban-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassy.in.th

Bureau Hanoi
Mw. Truong Thi Dung, Technisch assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden Daeha Office Tower, 6 th floor 360 Kim Ma Street, Ba Dinh District, Hanoi
Tel.: (00-84) 4.831.5650
Fax: (00-84) 4.831.5605
E-mail: nlhanagr@yahoo.com
2e e-mail: han-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlands-embassy.org.vn

BELGRADO (zie Zagreb)

BERLIJN
Werkgebied: Duitsland, Zwitserland
Dr. T.C. de Groot, LNV-Raad
Mw. Mr. S.M.C. Deepen, LNV-Attachée
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Klosterstrasse 50, 10179 Berlin, Duitsland
Tel.: (00-49) 30.2095.6480 (LNV)
Fax: (00-49) 30.2095.6481 (BZ)
E-Mail: bln-lnv@minbuza.nl
http://www.dutchembassy.de

BOEDAPEST
Werkgebied: Hongarije, Slovenië, Oostenrijk
Ir. J.A. Landstra, LNV-Raad
Drs. A.E. Braam, Raad voor Veterinaire aangelegenheden
Veterinair Werkgebied: Hongarije, Bulgarije, Estland, Letland, Litouwen, Macedonië, Polen, Roemenië, Slovenië, Tsjechië en Slowakije
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Fuge utca 5-7, (2e district), 1022 Boedapest, Hongarije
Postadres: P.O. Box 56, 1388 Boedapest, Hongarije
Tel.: (00-36) 1.3366.380 (LNV)
Fax: (00-36) 1.3266.238 (LNV)
E-mail: nlboeagr@pronet.hu
2e e-mail: bdp-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassy.hu

BOEKAREST
Werkgebied: Roemenië, Bulgarije, Griekenland
Ir. Ing. M.Y. Brouwer, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Aleea Alexandru 20, Sector 1, 011823 Boekarest, Roemenië
Tel.: (00-40) 21.231.5657 (LNV)
Fax: (00-40) 21.231.6373 (LNV)
E-mail: nlbkragr@olanda.kappa.ro
2e e-mail: bkr-lnv@minbuza.nl
http://www.olanda.ro/

Bureau Athene
Mw. M. Plessas-Schallenberg, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Leoforos Vassileos Konstantinou 5-7, Athene 106-74, Griekenland
Tel.: (00-30) 2.107.254.960
Fax: (00-30) 2.107.254.907
E-mail: ath-agr@dutchmail.gr
2e e-mail: ath-lnv@minbuza.nl
http://www.dutchembassy.gr

Bureau Sofia
Mw. D.H. Milenkova, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Oborishte 15, 1504 Sofia, Bulgarije
Postadres: P.O. Box 91, 1000 Sofia, Bulgarije
Tel.: (00-359) 2.8160.380 (LNV)
Fax: (00-359) 2.8160.381 (LNV)
E-mail: nlsofagr@bulpost.net
2e e-mail: sof-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassy.bg/

BRASÍLIA
Werkgebied: Brazilië
Dhr. J.G. van de Vooren, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Ses Avenida das Nações, QD. 801, Lote 05 CEP 70405-900 Brasília – DF, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 07/0098, CEP 70359-970 Brasília - DF, Brazilië
Tel.: (00-55) 61.3961.3200 (BZ)
Tel.: (00-55) 61.3961.3208 (LNV)
Fax: (00-55) 61.3961.3233 (LNV)
E-mail: nlbraagr@uol.com.br
2e e-mail: bra-lnv@minbuza.nl
http://www.embaixada-holanda.org.br

Bureau São Paulo
Mw. F.E. Heering, Administratief medewerker Consulaat-Generaal der Nederlanden
Bezoekadres: Avenida Brigadeiro Faria Lima 1779, 3 -andar CEP 01451-001-Sao Paulo-SP, Brazilie
Postadres: Caixa Postal 11302, CEP 05422-970-São Paulo-SP, Brazilië
Tel.: (00-55) 11.3811.3300 (BZ)
Fax: (00-55) 11.3819.0903 (LNV)
E-mail: nlsaoagr@uol.com.br
2e e-mail: sao-lnv@minbuza.nl
http://www.embaixada-holanda.org.br

BRUSSEL
Werkgebied: België, Luxemburg
Jhr. mr. ing. K.H.A. von Chrismar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, H. Debrouxlaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1550 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1780 (LNV)
E-mail: nlbruagro@euronet.be
2e e-mail: bru-lnv@minbuza.nl
http://www.nederlandseambassade.be

BRUSSEL PV-EU
Mr. G.P.G. Kunst, LNV-Raad
Drs. A.M. Akkerman, Raad voor Veterinaire Aangelegenheden
Mw. Drs. S.J.C.W. Bont, LNV-Attachée
Drs J.J.M. Paardkoper, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Europese Unie, H. Debrouxlaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1545/1546 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1776 (LNV)
E-mail: bre-lnv@minbuza.nl
http://www.nederlandseambassade.be
Tevens belast met procurement-aangelegenheden in het kader van de ontwikkelingsfondsen van de EU.

BUENOS AIRES
Werkgebied: Argentinië, Chili, Uruguay
Drs. M. van Genne, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Edificio Porteño II, Olga Cossenttini 831, Pisos 3 y 4, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinië
Postadres: Ambassade der Nederlanden, Olga Cossenttini 831, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinie
Tel.: (00-54) 11.4338.0090 (LNV)
Fax: (00-54) 11.4338.0091 (LNV)
E-mail: nlbueagr@embajadaholanda.int.ar
2e e-mail: bue-lnv@minbuza.nl
http://www.embajadaholanda.int.ar

DAMASCUS (zie Kairo)

GENÈVE PV-WTO
Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de WTO (Wereldhandelsorganisatie) en andere internationale organisaties te Genève (UNCTAD, UNEP, WHO, WIPO/UPOV)
Mr. M.P.C. Huige, LNV Raad
Postadres: C.P. 196, 1211 Genève 20 CIC, Zwitserland
Tel.: (00-41) 22.748.1822/08 (LNV)
Fax: (00-41) 22.748.1828 (BZ)
E-mail: nlgevagr@bluewin.ch
2e e-mail: rien.huige@minbuza.nl

Hanoi (zie Bangkok)

HONG KONG SAR (zie Peking)

JAKARTA
Werkgebied: Indonesië, Maleisië, Singapore, tevens voor Association of South-East Asean Nations (ASEAN)
Mr. J.M.P.H. van der Zijden, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Jalan H.R. Rasuna Said, Kavel S-3, Kuningan, Jakarta 12950, Indonesië
Tel.: (00-62) 21.524.1032/48 (LNV)
Fax: (00-62) 21.526.2230 (LNV)
E-mail: nljakagr@jrne.or.id
2e e-mail: jak-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassy.or.id/

KAIRO
Werkgebied: Egypte, Jordanië, Libanon, Syrië
Ir. H.L.M. van Wissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 18, Hassan Sabri Street, 11211, Zamalek, Kairo, Egypte
Tel.: +202 736 38 63 / 739 55 71/2/3
Fax: +202 736 09 36
E-mail: nlkaiagr@hollandemb.org.eg
2e e-mail: kai-lnv@minbuza.nl
http://www.hollandemb.org.eg

Bureau Damascus
Mw. Samar Kadri, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Abou Roumaneh, Al-Jalaa Street, Imm. Tello, Damascus, Syrie
Postadres: Boîte Postale 702, Damascus, Syrië
Tel.: (00-963) 11.333.5119/6871 (BZ)
Fax: (00-963) 11.333.9369 (BZ)
E-mail: nldamagr@cyberia.net.lb
2e e-mail: dmc-lnv@minbuza.nl

KIEV
Werkgebied: Oekraïne, Armenië, Azerbeidzjan, Georgië, Moldavië
Ir. A.A. Verhagen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Kontraktova Ploscha 7, 01901 Kiev, Oekraïne
Tel.: 0900-1523 (alleen vanuit Nederland) of +380 44 490 82 23 (LNV)
Fax: (00-380) 44.490.8266 (LNV)
E-mail: kievagronl@ukr.net
2e e-mail: kie-lnv@minbuza.nl
http://www.holland.com.ua

KOPENHAGEN
Werkgebied: Denemarken, Estland, Finland, Noorwegen, IJsland, Zweden
Dhr. H.H. Schipper, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Toldbodgade 33, DK 1253 Kopenhagen K, Denemarken
Tel.: (00-45) 33.707.218
Fax: (00-45) 33.140.350
E-mail: nlkopagr@newmail.dk
2e e-mail: kop-lnv@minbuza.nl
http://www.nlembassy.dk

LISSABON (zie Madrid)

KUALA LUMPUR
Werkgebied: Maleisië, Singapore en Filippijnen
Drs. A.M. de Roo, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden 7th Floor, South Block. The Amp Walk 218, Jalan Ampang 50480 Kuala Lumpur
Postadres: Postbus 10543 50716 Kuala Lumpur Maleisië
Tel.: (00-60) 3.216.86.206 (LNV)
Fax: (00-60) 3.216.86.240 (BZ)
E-mail: nlgovkl@netherlands.org.my
2e e-mail: kll-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlands.org.my

Bureau Manilla
Dhr. J.I.C. Laquian, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 9e Etage, King's Court Bldg I, 2129 Chino Roces Avenue, Makati City, Metro Manilla, Filippijnen
Postadres: P.O. Box 2448 MCPO, 1264 Makati, Metro Manilla, Filippijnen
Tel.: (00-63) 2.811.2706 (LNV)
Fax: (00-63) 2.811.2706 (LNV) of (00-63) 2.815.4579 (BZ)
E-mail: nlmanagr@eastern.com.ph
2e e-mail: man-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassy.ph

Bureau Singapore
Dhr. K.C. Chong, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 541 Orchard Road, 13-01 Liat Towers, Singapore 238881
Postadres: Tanglin P.O. Box 447, Singapore 912415
Tel.: (00-65) 6739.1121 (LNV)
Fax: (00-65) 6737.1940 (BZ)
E-mail: nlsinagr@singnet.com.sg
2e e-mail: sin-lnv@minbuza.nl
http://www.nethemb.org.sg/

Veterinaire importeisen online

Vrijdag 30 juni werd Import Veterinair Online officieel in werking gesteld door minister Veerman. IVO is het nieuwe informatiesysteem voor importcontroles van levende dieren en veterinaire producten. IVO werd ontwikkeld onder supervisie van de Nationale Havenraad en wordt zowel gebruikt door de controleurs van de Voedsel-en Warenautoriteit als door het bedrijfsleven dat levende dieren en veterinaire producten in ons land importeert. Alle betrokken partijen onderstrepen de grote waarde van IVO. De regels en instructies voor de import van levende dieren en veterinaire producten wijzigen vaak. Met IVO zijn alle partijen continu op de hoogte van de actuele situatie rond de importeisen voor deze dieren en producten. Zie http://wisdom.vwa.nl/ivo/Start.do.

LONDEN
Werkgebied: Verenigd Koninkrijk, Ierland
Drs. G.G.J. Thissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 38, Hyde Park Gate, Londen SW7 5DP, Verenigd Koninkrijk
Tel.: (00-44) 20.7590.3279/76/77/80
Fax: (00-44) 20.7581.5276
E-mail: nllonagr@netherlands-embassy.org.uk
2e e-mail: lon-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlands-embassy.org.uk/

MADRID
Werkgebied: Spanje, Marokko, Portugal
Mr. C.J. Heringa, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Avenida del Comandante Franco 32, 28016 Madrid, Spanje
Tel.: (00-34) 91.353.7521/20 (LNV)
Fax: (00-34) 91.353.7567 (LNV)
E-mail: nlmadagr@telefonica.net
2e e-mail: mad-lnv@minbuza.nl
http://www.embajadapaisesbajos.es

Bureau Lissabon
Mw. A.P. Paiva Geadas, Administratief Medewerker
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Avenida Infante Santo 43-50, 1399-011 Lissabon, Portugal
Tel.: (00-351) 21.391.4919 (LNV)
Fax: (00-351) 21.391.4952 (LNV)
E-mail: nllisagr@netcabo.pt
2e e-mail: lis-lnv@minbuza.nl
http://www.emb-paisesbaixos.pt

MANILLA (zie Bangkok)

MEXICO
Werkgebied: Mexico, Cuba
Ir. P.A.L. de Rijk, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Av. Vasco de Quiroga 3000, Piso 7, Colonia Santa Fe, 01210 Mexico D.F., Mexico
Postadres: Apartado Postal 10-656, 11000 Mexico D.F., Mexico
Tel.: (00-52) 55.5258.9921 tst. 215 (LNV)
Fax: (00-52) 55.5258.8139
E-mail: lnv@nlgovmex.com
2e e-mail: mex-lnv@minbuza.nl
http://www.paisesbajos.com.mx

MOSKOU
Werkgebied: Rusland, Kazachstan, Oezbekistan, Wit-Rusland
Ir. M. Overheul, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Tverskoj Blvd. 14/1, 5th Floor, 125009 Moscow, Rusland
Postadres: Kalashny Pereulok 6, 13100 Moskou, Rusland
Tel.: (00-7) 495.797.2946
Fax: (00-7) 495.797.2905
E-mail: moslnv@sovintel.ru
2e e-mail: mos-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlands-embassy.ru

NAIROBI
Werkgebied: Kenia, Eritrea,Oeganda, Tanzania, tevens voor UNEP
Dhr. D.J. Bruinsma, LNV-Raad
Ambassade der Nederlanden,
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Riverside Lane, Off Riverside Drive, Nairobi, Kenia
Postadres: P.O. Box 41537, 00100, Nairobi, Kenia
Tel.: (00-254) 20.4450.137
Fax: (00-254) 20.4450.138
E-mail: nlnaiagr@accesskenya.com
2e e-mail: nai-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlands-embassy.or.ke

NEW DELHI
Werkgebied: Bhutan, India, Sri-Lanka, Nepal
Ir. A. Parzer, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 6/50F Shantipath, Chanakyapuri, New Delhi 110021, India
Tel.: (00-91) 11.24.197.604/5/77
Fax: (00-91) 11.24.197.702
E-mail: nlndeagr@vsnl.net
2e e-mail: nde-lnv@minbuza.nl
http://www.hollandinindia.org

PARIJS
Werkgebied: Frankrijk, Algerije
Mw. drs. M.A.J. Vaes, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 7-9 Rue Eblé, 75007 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4062.3353 (LNV)
Fax: (00-33) 1.4062.3452 (LNV)
E-mail: agriculture@amb-pays-bas.fr
2e e-mail: par-lnv@minbuza.nl
http://www.amb-pays-bas.fr

PARIJS PV-OESO
Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling)
Ir. A.J.A. van Royen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: 12-14 Rue Octave Feuillet, 75116 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4524.9971
Fax: (00-33) 1.4524.9938
E-mail: nlpaoagro@fr.oleane.com
2e e-mail: pao-lnv@minbuza.nl

PEKING
Werkgebied: Volksrepubliek China, (incl. Hong Kong) en Mongolië
Ir. H.J.W. van Duijn, LNV-Raad
Mw. ir. G.J.G.M. Nuytens-Vaarkamp, LNV-Attachée
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4, Liangmahe Nanlu Rd. Beijing 100600, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 10.8532.0260 (LNV)
Fax: (00-86) 10.8532.0303 (LNV)
E-mail: info@nlpekagr.com
2e e-mail: pek-lnv@minbuza.nl
http://www.hollandinchina.org/nl/peking/intro.htm
Web (LNV): http://www.nlpekagr.com

Bureau Shanghai
Dhr. N. Hong, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Sun Plaza, East Tower, 4th Floor, 88 Xian Xia Road, Shanghai 200336, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 21.6209.9076 (BZ)
Fax: (00-86) 21.6278.9722 (LNV)
E-mail: nlshaagr@uninet.com.cn
2e e-mail: sha-lnv@minbuza.nl
http://hollandinchina.org/nl/cg/sh-intro.htm
Web (LNV): http://www.nlpekagr.com

Bureau Hong Kong SAR
Mw. M.P.C. Ng, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Room 5702, 57/F Cheung Kong Center, 2 Queen's Road Central, Hong Kong, Volksrepubliek China
Tel.: (00-852) 2524.8187/88 (LNV)
Fax: (00-852) 2524.9419 (LNV)
E-mail: nlhonagr@netherlands-cg.org.hk
2e e-mail: hon-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlands-cg.org.hk
Web (LNV): http://www.nlpekagr.com

PRAAG
Werkgebied: Tsjechië, Slowakije
Mw. Ir. P.M.B. de Vries-Van Loon, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Gotthardska 6/27, 160 00 Praag 6, Bubeneç, Tsjechië
Tel.: (00-420) 233.015.218
Fax: (00-420) 233.015.257 (LNV)
E-mail: nlpraagr@ti.cz
2e e-mail: pra-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassy.cz

PRETORIA
Werkgebied: Zuid-Afrika, Zimbabwe
Mw. Mr. G.A. Kostwinder, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 210 Queen Wilhelmina Street New Muckleneuk, Pretoria 0083, Zuid-Afrika
Postadres: P.O.Box 117, Pretoria 0001, Zuid-Afrika
Tel.: (00-27) 12.425.4570/2/3
Fax: (00-27) 12.425.4571
E-mail: nlpreagr@telkomsa.net
2e e-mail: pre-lnv@minbuza.nl
http://www.dutchembassy.co.za

RIYADH (zie Abu Dhabi)

ROME
Werkgebied: Italië
Mw. drs. H. van Rootselaar, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Via della Camilluccia 701-703, 00135 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.367.67224 (LNV)
Fax: (00-39) 06.367.67261 (LNV)
E-mail: nlromagr@tuttopmi.it
2e e-mail: rom-lnv@minbuza.nl
http://www.olanda.it/

ROME - PV ROME
Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de VN-organisaties voor voedsel en landbouw
Drs. E. Wermuth, Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur, Permanent Vertegenwoordiger
Dr. T.R.G. van Banning, Ambassaderaad, Plv. Permanent Vertegenwoordiger
Mw. Drs. A. Swalef, Tweede Secretaris Beleidsmaker
Post/Bezoekadres: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de VN-organisaties voor voedsel en landbouw, Via delle Terme Deciane 6, 00153 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.574.0306/ 2326
Fax: (00-39) 06.574.4927
E-mail: nlrofagr@netherlandspermrep.it
2e e-mail: rof@minbuza.nl

SÃO PAULO (zie Brasilia)

SEOUL
Werkgebied: Republiek Korea en Taiwan
Ir. J.P.N. Damen, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Kyobo Building, 14th floor, 1, Jongno 1-ka Jongno-gu, Seoel 110-714, Republiek Korea
Postadres: K.P.O. Box 509, Seoel 110-605, Republiek Korea
Tel.: (00-82) 2.723.4180
Fax: (00-82) 2.723.0283
E-mail: nlseoagr@korea.com
2e e-mail: seo-lnv@minbuza.nl
http://www.nlembassy.or.kr

Bureau Taipei
Mw. C.S. Hsiung, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Netherlands Trade and Investment Office, Agricultural and Food Department, Rm. B, 5/F Artist Construction Building, 133 Min Sheng E. Road, Section 3, Taipei 105, Taiwan
Tel.: (00-886) 2.2713.5760
Fax: (00-886) 2.2713. 0194
E-mail: nltaiagr@ntio.org.tw
http://www.ntio.org.tw/agricultural/index-e.htm

SHANGHAI (zie Peking)

SINGAPORE (zie Kuala Lumpur)

SOFIA (zie Boekarest)

TAIPEI (zie Seoul)

TEHERAN
Werkgebied: Iran
M. Shafeghati, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Darrous Shahrzad Boulevard, Kamasaie Street, 1st Eastlane 33, 19498 Teheran, Iran
Postadres: P.O. Box 11365-138, Teheran, Iran
Tel.: (00-98) 21.2255.5094
Fax: (00-98) 21.2256.0213
E-mail: teh-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassy.ir

TOKYO
Werkgebied: Japan
Ir. F.L.M. Vossenaar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Shiba-koen, 3-6-3, Minato-ku, 105-0011 Tokyo, Japan
Tel.: (00-81) 3.5401.0421 (LNV)
Fax: (00-81) 3.5401.0424 (LNV)
E-mail: nltokagr@ma.neweb.ne.jp
2e e-mail: tok-lnv@minbuza.nl
http://www.oranda.or.jp

WARSCHAU
Werkgebied: Polen, Letland, Litouwen
Drs. ing. A.W. Verhey, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Ul. Kawalerrii 10, 00 468 Warschau, Polen
Tel.: (00-48) 22.559.1269
Fax: (00-48) 22.840.2634
E-mail: nlwaragr@ikp.pl
2e e-mail: war-lnv@minbuza.nl
http://www.nlembassy.pl

WASHINGTON
Werkgebied: Verenigde Staten van Amerika (incl. Puerto Rico), Canada, tevens Wereldbank
Ir. W.L.A.G. Tacken, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4200 Linnean Avenue, N.W. Washington, D.C 20008-3896, Verenigde Staten van Amerika
Tel.: (00-1) 202.274.2716/2718
Fax: (00-1) 202.244.3325
E-mail: nlwasagr@yahoo.com
2e e-mail: was-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlands-embassy.org/

ZAGREB
Werkgebied: Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Servië-Montenegro
Mr. O.B.M. Meuffels, LNV-raad
Mw. D. Budimir, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Medvescak 56, 10000 Zagreb, Kroatië
Tel.: (00-385) 1.464.2220 (LNV)
Fax: (00-385) 1.464.2221 (LNV)
E-mail: zag-lnv@minbuza.nl
http://www.netherlandsembassy.hr

Bureau Belgrado
Mw. M. Mirkovic, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Simina 29, 11000 Belgrado, Servië-Montenegro
Postadres: Postfah 489, 11001 Belgrado
Tel.: (00-381) 11.3281.147
Fax: (00-381) 11.6289.86
E-mail: nlgovbel@eunet.yu (tijdelijk)
2e e-mail: bel-lnv@minbuza.nl
http://www.nlembassy.org.yu

Activiteitenkalender

Programma Bilaterale Economische Samenwerking van de directie Industrie en Handel

Onderstaande activiteiten zijn op alfabetische volgorde gerangschikt per regio en per land.

Regio/land	Periode 2006	Activiteit	Inlichtingen uitvoering	Inlichtingen markt
Amerika				
Verenigde Staten	6 - 10 november	Spreekdagen (werkgebied Verenigde Staten, Puerto Rico, Canada) te Den Haag, Meppel, Eindhoven	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ir. O.T.J. Stiekema 070 378 42 35
Azië/Oceanië				
China	4 - 6 september	Sweets China te Shanghai, zoetwarenvakbeurs (collectieve inzending)	Plus project 0341 45 56 55	LNV-bureau 00 86 10 853 202 60
	27 - 29 september	VIV China te Beijing, vakbeurs voor de intensieve veehouderij (collectieve inzending)	VNU Exhibitions 030 295 27 72	Drs. R.W.Ch. van den Bergh 070 378 42 46
India	8 - 10 september	Flora Expo te New Delhi, sierteeltvakbeurs (Informatiestand)	LNV-bureau 00 91 11 241 976 04	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
	17 - 19 november	Agrifare te Ahmedabad, Gujarat, algemene landbouw- en voedingsmiddelenbeurs (informatiestand)	LNV-bureau 00 91 11 241 976 04	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
	1 - 4 december	AgroTech te Chandigarh, landbouwvakbeurs (Informatiestand)	LNV-bureau 00 91 11 24197604	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
Indonesië	11 - 15 december	Spreekdagen (werkgebied Indonesië, Maleisië, Singapore en ASEAN) te Den Haag, Meppel, Eindhoven	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
Japan	9 - 13 oktober	Spreekdagen(werkgebied Japan) te Den Haag, Meppel, Eindhoven – in combinatie met Korea	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Drs. R.W.Ch. van den Bergh 070 378 42 46
Korea	9 - 13 oktober	Spreekdagen (werkgebied Republiek Korea, Taiwan) te Den Haag, Meppel, Eindhoven – in combinatie met Japan	Mw. E. Verboom 070 379 41 62	Drs. A.J. Rohde 070 378 44 86
EU				
Finland	10 - 13 september	Handelsreis met individuele matchmaking voor de voedingsmiddelen- en sierteeltsector	Market Link Scandinavia 0045 33 70 72 18	LNV-bureau 0046 40 689 19 08
Frankrijk	22 - 26 oktober	SIAL te Parijs, voedingsmiddelenvakbeurs (collectieve inzending en LNV-businesslounge + ministands)	NCH 070 344 15 86	LNV-bureau 0033 1 40 62 33 53
Italië	18 - 20 september	Handelsreis voedingsmiddelen te Milaan	PEM 0321 38 79 33	LNV-bureau 00 39 06 36 76 72 24
Nederland	31 oktober – 3 november	Hortifair te Amsterdam-RAI, internationale tuinbouw-vakbeurs (infostand)	Mw. J.M. de Muynck 070 378 56 64	
Polen	23 - 27 oktober	Spreekdagen (werkgebied Polen, Letland, Litouwen) te Den Haag, Meppel, Eindhoven	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	A. Veldhuizen MBA 070 378 47 17
Overig Europa				
Roemenië	Week van 1 november	Tuinbouwseminar tijdens IndAgra-beurs te Boekarest	LNV-bureau 00 40 21 231 56 57	Dr. E.J. Krajenbrink 070 378 51 40
Rusland	4-8 december	Spreekdagen (werkgebied Rusland, Kazachstan, Oezbekistan, Wit-Rusland) te Den Haag, Meppel, Eindhoven	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ir. A.M. Vroegop 070 378 54 66
Midden-Oosten/Afrika				
Marokko	7 - 10 december	Sifel te Agadir, vakbeurs voor de toelevering van de groente- en fruitteelt (collectieve inzending)	Ing. J.P. Schenk 070 378 41 69	LNV-bureau 00 34 91 353 75 21/20
Turkije	6 - 10 november	Spreekdagen (werkgebied Turkije, Israël, Palestijnse Gebieden) te Den Haag, Meppel, Eindhoven	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Mw. mr. G.G.R. Blom 070 378 56 65
	22 - 26 november	International Food Fair te Istanbul, vakbeurs voor de voedingsmiddelenindustrie (informatiestand)	LNV-bureau 0090 312 409 18 60	LNV-bureau 0090 312 409 18 60
	30 november - 3 december	Growtech te Antalya, tuinbouwvakbeurs (Holland paviljoen + seminar)	LNV-bureau 0090 312 409 18 60	LNV-bureau 0090 312 409 18 60

Juli/augustus 2006

Onder dit motto werkt het Ministerie van LNV aan veilig, verantwoord geproduceerd voedsel en een vitale natuur. Het platteland moet economisch gezond blijven, met behoud van landschap en cultuur. Ten slotte wil LNV de internationale concurrentiekracht van de agrarische sector versterken, met maatschappelijk verantwoord ondernemen als uitgangspunt. LNV heeft anderen nodig om dit te realiseren. Alle betrokkenen moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Transparante besluitvorming is daarbij voorwaarde. LNV geeft richting, stelt waar nodig kaders, stimuleert en financiert.

Voedsel en groen
van internationale klasse